

No. 3⁵ May/June 1982 Year-leto 4
Price-cena \$1
Registered for posting Publication No. NBH 2862

Avstralski

S
L
O
V
E
N
I
E
C

Cerkev sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Urarsko in zlatarsko podjetje:

**ALEXANDER WATCHMAKER &
JEWELLER**

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa
popravila ur in zlatnine (šest
mesecev garancije) in 10% na
vse nakupe. Graviranje imen
brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

sydneyški rojaki, pridite in
prepričajte se sami o ugodnih
pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

POSEBNE PREDVIDENE PRIREDITVE

* Slovensko društvo Sydney je odprto vsako so-
* boto in nedeljo od dveh popoldne naprej. Vsako
* soboto so na sporedu plesni večeri z domačo in
* drugo glasbo. Izmed teh večerov vam odbor še
* posebej priporoča in vas vljudno vabi na - :

- * 17.7. - ZIMSKA GASILSKA VESELICA. Igrajo
* Oberkrainerji.
* 31.7. - DRUGE ZIMSKE KOLINE. Igrajo "Fantje
* treh dežel". Na voljo bodo domače krva-
* vice z repo (ki se že kvasi) in drugo.
* 14.8. - LOVSKA VESELICA z uradno otvoritvijo
* novega strelišča. Igrajo Oberkrainerji. Na
* voljo bo lovska in druga hrana.
* 28.8. - LETNI BAL, poživljen s profesionalno
* predstavo, kot vsako leto. Podrobno boste
* o letnem balu obveščeni kasneje. Igrajo Šerneki.
* 4.9. - OČETOVSKI DAN. Nastop obnovljene fol-
* klorne skupine S.D.S., "Planike". Očetje
* bodo imeli tudi prost vstop in brezplačen
* požirek "močnega" pri vhodu. Igrajo Ober-
* krainerji.
* 18.9. - HAVAJSKI VEČER s predstavitvijo pravih
* havajskih plesalk. Igrajo Šernekovi fantje.
* Rezervacije za vse te prireditve so obvezne!

24

WONDERLAND TRAVEL

ZASTOPNIK JOZE HAMPTON

94 Main Street (Cnr. Main & Campbell Sts.)
Blacktown, NSW 2148, Australia

Tel. 622 7336, 622 1735,

P.O. Box 27, Blacktown, NSW 2148

Na raspolago smo vam za organizacijo vseh
vrst potovanj po Avstraliji, v domovino in na-
zaj ter povsod drugod.

Povprašajte nas za naše poštene usluge.
Potrudili se bomo, da bo vaše potovanje čim bolj
poceni in udobno.

Izkoristite nizke izvensezonske cene. Na
primer, povratno potovanje Sydney-Ljubljana-
Sydney je najcenejše izven sezone

Potujete lahko z JAT-om, s QANTAS-om,
ALITALIA, ali pa s katerokoli drugo prevo-
niško družbo.

Prevajamo tudi vse potrebe potne dokumen-
te: **Povratno Sydney-Beograd \$1150**

**SPECIALNE USLUGE ZA ČLANE IN
PRIJATELJE S.D.S.**

Za nadaljne poizvedbe se obrnite na vašega
rojaka

JOZETA HAMPTON,

Tel. 622 7336 ali 622 1735,
po delovnih urah pa na 630 8569

O B I D

Constructions Pty Ltd

EXCAVATING - DRILLING

BELLING

LICENSED

BUILDING CONTRACTORS

Contract or Hourly

Rates

105 Mort Street, Blacktown

Office:

622 3371

Yard:

625 6923

Že nekaj mesecev smo preobremenjeni s toliko dela, da je skoraj nemogoče opraviti vse prav in v pravih časih.

Aprilska številka Avstralskega Slovenca je bila pozna, majske niti ni bilo mogoče napraviti. Odločili smo se, da združimo majsko in junijsko številko v eno, to kar imate pred seboj.

Problem so tudi stroški, ki so v zadnjih mesecih precej narasli: papir in poštnina sta se podražila, tiskarna hoče imeti več. Vse to se je dalo ublažiti s tem, da smo žrtvovali barvo na platnicah. Iz istih razlogov smo tudi dvignili ceno posamezne številke na en dolar. Če bi nam v kratkem uspelo dobiti več oglasov, bi si mogoče lahko ponovno privoščili barvne platnice.

Potrebujemo sodelavce pri oblikovanju časopisa, potrebujemo dopisnike, nekoga, ki bi se ukvarjal z oglasi in oglasnino, nekoga, ki bi časopis razpošiljal, da ne govorimo o popravljanju in prevajanju.

Časopis je velikega pomena za naše društvo: če ga hočemo izboljšati in obdržati, nas bo moralo biti več, ki bomo pripravljani trdo delati.

V današnji številki smo iz "tehničnih" razlogov izpustili nadaljevanje "Ljudje z Goriškega", vendar jo boste lahko ponovno brali v naslednji številki. V tej številki boste našli tudi prvič prispevke Danice Petrič.

Na društveni sceni je med drugim zanimivo tudi to, da se je na pobudo Lovske in ribiške sekcije ustanovila Slovenska lovska zveza Avstralije, v katero so vključene vse slovenske organizacije, ki imajo lovske in ribiške sekcije. To je za vse en velik korak naprej!

Pohvale vredno je tudi to, da je S.D.S. pripravljeno sodelovati tudi z drugimi jugoslovanskimi društvi; pred kratkim je društvo povabilo na eno od svojih prireditev folklorno skupino kluba "JEDINSTVO". Prišli so seveda tudi starši - pol dvorane so zavzeli samo oni. Razumljivo je, da je nekaj naših zakrnelih članov dvignilo vik in krik: Hrvati so nas prevzeli! To se ne sme ponoviti! Mi smo vendar Slovenci! Smešno in žalostno: mar nismo po človeški strani vsi bratje in sestre (od Adama in Eve naprej)? Če kot društvo hočemo v bodoče obstojati in uspevati, bomo morali malo popustiti, odvreči oklep in sodelovati z drugimi. Predvsem bomo pa morali razbiti osebne nacionalne predsodke in narcisoidno zaljubljenost v samega sebe -, ko bomo to zmogli bomo šele močni in bomo lahko imeli zaupanje v bodočnost.

Društveno življenje.....	2
Kdo bo igral na S.D.S.....	3
S.D.S. v sliki in besedi.....	4
To in ono.....	5
Z dopusta po Sloveniji.....	6
Message from the Youth section.....	7
Lovci v sliki in besedi.....	8
Lovska-ribiška sekcija.....	9
Pismo iz Slovenije.....	10
Nagovor v Škofji Loki.....	11
Ženske skozi stoletja.....	12
Nenasitna ženska. Kuharski recept.....	13
Malčino dobro srce. Pošta.....	14
Naše kali.....	15
Slovenski povratniki iz Avstralije...	16, 17
Jezik povezuje narode.....	18
Turizem v občini Radovljica.....	19
19th Century Slovenian Reading and Cultural societies.....	22, 23
The Investiture of Carinthian dukes	24, 25
Spet na potep.....	26, 27
KLD 58767 se spominja.....	28, 29
Kotiček Cicifuj.....	30
Young Aussie Slovenes.....	31
Plamenica.....	32, 33
Novice iz domovine.....	34, 35, 36, 37
Humor.....	38
Biseri iz TOF-ove zakladnice.....	39
Križanka in še malo humorja.....	40

"Avstralski Slovenec" izhaja mesečno. Urednik Jože Žohar. Založnik Slovensko društvo Sydney. Rokopisov in slik ne vračamo. Anonimnih pisem ne objavljamo. Rok za dostavo dopisov je 15 dan v mesecu.

"Avstralski Slovenec" ("Australian Slovene") is published monthly. Editor Jože Žohar. Published by Slovene Association Sydney. Letters and photographs received for publication will not be returned. Anonymous letters will not be published. The material for publication should be received before 15th day of the month.

Vsi dopisi - All correspondence to: Editor, P.O. Box 93, Fairfield, NSW 2165, Australia.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

Tudi naše društvo je imelo svečan spominski večer ob 2.obletnici smrti tov. Tita.

Čas teče hitreje kot bi si to človek želel;ustavil bi ga, če bi ga mogel,samo da bi storil to in ono stvar.

Tudi na našem društvu sobote in nedelje minevajo in se vrstijo s tako hitrostjo,da jim je težko slediti od meseca do meseca.

Ljudje praznujejo rojstne dneve,godove,razne obletnice in še kaj.Tisti,ki se vračajo v domovino na dopust,imajo navadno poslovilni večer pred odhodom in večkrat tudi skupen večer,ko se ponovno srečajo.

Med drugimi majskimi prireditvami velja omeniti spominski večer ob drugi obletnici smrti maršala Tita,ko smo se na skromen,a dostojen način poklonili velikemu voditelju.Kdor je hotel,je lahko prišel,si ogledal razstavo fotografij iz Titovega življenja,knjige,ki pišejo o njem,lahko je prisluhnil svečanemu govoru in stal mirno,ko je zaigrala državna himna.Prikazali smo tudi dva kratka filma.

Ko smo že pri spominski svečanosti,naj omenim še to,da imajo podobne svečanosti skoraj pri vseh naprednih in domovinsko zavednih društvih po svetu,tudi v Avstraliji.S tem naši rojaki ne samo izkazujejo spoštovanje do bivšega voditelja,ampak tudi svojo solidarnost in čut do bratstva in enotnosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.Tega jim ne more nihče vzeti,niti jim braniti.

LOVSKI PIKNIK,ki je bil v maju,je bila spet ena tistih družabnih prireditev,ki je zelo lepo uspela in katerih imamo še vse premalo.Tokrat smo bili v Wentworth Fallsu,na kraju kot nalašč za nas.Na svežem gozdnem zraku,smo se vsi sprostili,možje,žene in otroci.Igrali smo družabne igre,pekli meso,pele kot navadno (zdaj bi že lahko imeli pevski zbor),nekateri so lovili ribe.Mogoče bo imel kakšen lovec malo več časa,da kaj o tem podrobneje napiše?

KOLINE so bile domače kljub temu,da nismo imeli dovolj repe.Pečen pujsek,krvavice s kislim zeljem,kisla juha,domače pecivo - dobrot toliko,da jih še vseh pojesti nismo mogli.DRAGO in GRETA RABER sta napravila tako dobre krvavice (po domačem,štajerskem receptu),da jih je skoraj zmanjkalo.Vsi so hvalili in samo hoteli krvavice z zeljem in krompirjem.Odlična je bila tudi kisla juha,ki jo je skuhala MARIJA GOMINŠEK.Svinjsko pečenko (bolje rečeno - celo svinjo) nam je spekel naš dobrosrčni in prijazni mesar JOHN ŠKRABAN.Vsem prav lepa hvala za pomoč in prostovoljno delo.

MATERINSKI DAN bi skoraj pozabil omeniti,dan,ki je plemenit družinski praznik,ko naklonimo še posebno pozornost do naših mater in do naših žena,ki so matere.Na našem društvu so na ta dan imele vse matere prost vstop.Pri vhodu smo jim poklonili nageljne.Kasneje so jim naši mladinci in mladinke pripravili krajši kulturni nastop z deklamacijami,pesmijo,igranjem na kitaro in harmoniko.Seveda,dvorana je bila spet tako polna,da nam je zmanjkalo stolov in smo si jih morali še izposoditi.

V veliko veselje nam je,da je ponovno začela delovati folklorna skupina.Odziv otrok in staršev je bil nadvse zadovoljiv tako da zdaj imamo toliko otrok,da bomo verjetno sestavili celo tri skupine,razvrščene po starostnih skupinah.Vse kaže,da bodo imeli prvo vajo še predno bo ta časopis prišel na dan.Le tako naprej,Žohar,organizacija,in to organizacija v imenu društva,je tisto,kar društvo pogreša in potrebuje!

Dramska sekcija je postala spet aktualna,odkar je Ivan Koželj od slovenskih kulturnih ustanov v domovini priskrbel dramska besedila.Tudi to smo zmožni postaviti na noge!

KDO BO IGRAL NA DRUŠTVU

Od julija naprej se bodo na Slovenskem društvu vrstile tri glasbene skupine. V veliko zadovoljstvo nam je, da bodo pri nas spet začeli igrati priljubljeni muzikanti, ki jih že dolgo poznamo: to so fantje pod vodstvom ŠTEFANA ŠERNEKA mlajšega, ki bodo nastopali v sestavi kot pred letom dni. Šernekovi fantje imajo dolgoletne izkušnje, znajo zaigrati menda največ polk in valčkov ter tako zadovoljiti srbeče pete.

Trio pod vodstvom RAFKOTA LAV-TARJA bo odslej nastopal pod imenom FANTJE TREH DEŽEL.

OBERKRAINERJI bodo še vedno isti, veseli in vljudni, obzirni in potrpežljivi. Torej, ni se nam bati, da bi pri tako dobrih in zanimivih muzikantih naše sobote bile dolgočasne.

Društvo prireja zabave vsako soboto. Zdaj, v zimskem času, se bodo plesi začeli že ob sedmih zvečer, končali pa ob enajstih.

Natančen razpored prireditev boste sprejeli po pošti. Tukaj vam podamo samo datume, kdaj kdo igra na Slovenskem društvu:

JULIJ:

- 3. Fantje treh dežel
- 10. Šernekovi fantje
- 17. Oberkrainerji
- 24. Oberkrainerji
- 31. Fantje treh dežel

AVGUST:

- 7. Šernekovi fantje
- 14. Oberkrainerji
- 21. Oberkrainerji
- 28. Šernekovi fantje

SEPTEMBER:

- 4. Oberkrainerji
- 11. Fantje treh dežel
- 18. Šernekovi fantje
- 25. Šernekovi fantje

OKTOBER:

- 2. Fantje treh dežel
- 9. Šernekovi fantje
- 16. Fantje treh dežel
- 23. Fantje treh dežel
- 30. Šernekovi fantje

NOVEMBER:

- 6. Šernekovi fantje
- 13. Fantje treh dežel
- 20. Oberkrainerji
- 27. Fantje treh dežel

DECEMBER:

- 4. Šernekovi fantje
- 11. Oberkrainerji
- 18. Šernekovi fantje
- 25. Fantje treh dežel
- 31. Fantje treh dežel

Po potrebi se ta razpored lahko spremeni.

Ne pozabite tudi, da radi vidimo in da je dobro, če imate vnaprej rezervirano mesto.

Šernekov kvintet, kot smo jih videli pred več kot dobrim letom dni.

DOBRODOŠLI PONOVRNO MED NAMI!!!

SDS V SLIKI IN BESEDI

Naše družabno življenje je bogato in raznovrstno. Udeležujejo se lahko vsi: stari in mladi, samski in družinski člani.

Z malo več prizadevnosti s strani posameznikov bi lahko bilo naše društveno in družabno udejstvovanje še pestrejše, boljše.

Da bi lahko to dosegli v dobrobit nas vseh, bi morali še veliko bolj sodelovati, kot sodelujemo zdaj. Vsak od nas je zmožen kakšne stvari, ki bi naši skupnosti lahko koristila. Ne gre se za velike osebne žrtve, ampak za prispevanje za katero bi na koncu lahko vsak brez sramu in s ponosom rekel: tudi sam sem zraven, tu je moja malenkost.

Ne smemo pozabiti, da je letos 25 let od ustanovitve društva! Koliko osebnih žrtev, dela, časa, denarja, in navsezadnje upanja, je bilo že vloženega v to naše društvo že od vsega začetka od mnogih ljudi!

Je sedaj naš zanos splahnel? Ali nimamo več upanja, niti nobene volje? Ne! Vse še imamo, le pretvarjamo se: nič še ni odšlo po zlu! Tudi, če se ločujemo zaradi zamere in prijateljev, ne delamo vedno prav. Sebičnost, če bi jo mogli v sebi uničiti..., toda: zaman so besede, te lepe besede brez sledi...

Spomin z nabiranja gob: celodnevno čiščenje, prekuhavanje, pa tudi zadovoljstvo.

Ivica z bratom Petrom: po dolgih letih spet veselo snidenje v Avstraliji.

Materinski dan: gdč. Zadravec deklamira. Vez med otroci in starši nedvomno obstaja.

S kresnega večera: veselje otrok ob ognju in kresnih raketah - tudi na otroke mislimo.

To in ono...

SLAVKO PRINČIČ V SLOVENIJI

Sredi junija nas je zapustil Slavko Prinčič z družino. Odšli so na večmesečni dopust v Slovenijo.

Slavko je naš dolgoleten odbornik in do svoje razdolžitve je bil nekaj časa tudi predsednik društva. Tako kot je bil priden on, je bila tudi njegova soproga Slavica, katero bomo pogrešali v naši kuhinji.

Slavka smo naprosili, da se oglasi na Izseljenski matici, ponese tja naš časopis in jim tudi izroči naše pozdrave.

Ker se Slavko ne bo vrnil do občnega zbora, ki bo enkrat oktobra, se je želel razdolžiti predsedniških odgovornosti, kar mu je odbor tudi ustregel.

Odbor je imenoval Ivana Koželja, da prevzame predsedniške dolžnosti do občnega zbora.

FOLKLORNA SEKCIJA

Odkar smo najavili, da bo folklorna sekcija spet začela delovati, tokrat pod vodstvom plesnega učitelja, smo sprejeli zelo pozitiven odziv staršev in mladine. Na spisku imamo preko 30 otrok v starosti od 7-15 let. Nekaj posebnega pa je mali DAVID BABICH, katerega je pritegnil naš nov družabni ples "račke". David je star samo štiri leta in bo najbrž najmlajši član folklorne sekcije. Če ga "račke" zanimajo, ga bomo pa naučili!

Starši bodo skupaj z otroci poklicani na društvo eno nedeljo, čim bodo aranžmaji z učiteljem urejeni, da se z vodstvom pomenijo, kaj in kako bi bilo najlažje in najboljše, in da istočasno prisostvujejo prvi vaji.

Če svojega otroka še niste prijavi, to še vedno lahko storite na tel. 673 1449.

ŽENSKA SEKCIJA

Naše žene imajo veliko različnih mnenj in izkušenj, ki bi si jih lahko občasno med seboj zamenjale, če bi imele za to priložnost. Skoraj vsaka naša žena se tudi ukvarja s kakšnim ročnim delom. Mnoge so, lahko rečemo, umetnice v tipično slovenskih ročnih delih. Zakaj si ne bi tega dragocenega znanja izmenjale, naučile tiste, ki ne znajo? Zakaj ne bi naučile še otroke?

Mislimo, da bi v tem oziru lahko nekaj organizirali. Predlagamo, da ko privedete

svoje otroke na prvo folklorno vajo, ko bomo vsi tam, da se tudi o tem pomenimo.

DRAMSKA SEKCIJA

Vas zanima oder? Bi igrali kakšno vlogo v igri? Potrebujemo še nekaj dobrovoljcev, ki bi bili pripravljeni pridružiti se nam pri igri.

Prijavite se lahko Ivanu Koželju na telefon 623 5653.

Ivan je iz domovine prinesel cel kup besedil za igre. Uporabimo jih! Pokažimo nekaj!

VSTOPNINA OB SOBOTAH

Pred meseci je odbor ukinil sobotno vstopnino za člane in dvignil isto za nečlane na \$5 po osebi, za poizkusno dobo do konca junija. Ker ta postopek ni dosegel zaželenega učinka, ali pa je bil zaželen učinek minimalen, bo s prvo soboto v juliju veljala nova vstopnina:

Člani \$2 po osebi,

Nečlani \$3 po osebi,

Otroci in upokojeanci z upokojeniško karto imajo prost vstop.

Ob posebnih priložnostih se to lahko spremeni.

LETNA ČLANARINA

Članarina za naslednje finančno leto 82/83 mora biti poravnana s prvim julijem. Prosimo, poravnajte vašo članarino čimprej!

PLOŠČE IN KASETE

Naprodaj imamo še nekaj plošč in kaset s slovensko narodno-zabavno glasbo. Imamo posnetke ansamblov Avsenik, Slak in Miha Dovžan, kot tudi posnetke z zborovskim petjem. Kasete so po \$7, plošče po \$8 in \$14.

USPEŠNO FINANČNO LETO

Bežen pregled društvenih knjig že nakazuje na to, da je bilo to finančno leto izredno uspešno, in to kljub temu, da se je med letom zamenjalo toliko odbornikov, kar priča o njihovem trdem in poštenem delu, ter pazljivem vodenju. Dokončno letno bilanco bo opravilo računovodstvo. Kot navadno, bodo člani tudi zdaj dobili poročilo pred letnim občnim zborom.

Z DOPUSTA PO SLOVENIJI

Po dolgem času se spet oglašam. Rad bi vam povedal, da sva z ženo bila na dvomesečnem dopustu v naši prelepi Sloveniji. Da je naša Slovenija lepa, to sem vedel že prej, vendar šele sedaj, ko sva z ženo bila doma sem spoznal celo Slovenijo, videl sem in občudoval prirodne lepote, katerih, takrat, ko sem bil še majhen nisem videl in tudi ne občutil. Zdaj mi je ostala naša (in moja) Slovenija še bolj zakoreninjena v srcu.

Minilo je že 22 let, odkar sem Slovenijo zapustil. Takrat je bilo marsikaj drugače kot pa je sedaj. Slovenijo sem si predstavljal takšno kot je bila ob mojem odhodu pred mnogimi leti, vendar se človek večkrat zmoti, in tako sem se zmotil tudi jaz.

V domovini se je mnogo stvari spremenilo. Trgovine so napolnjene z dobrotami, lepimi pohištvi, veliko je avtomobilov in še marsikaj drugega, kar si človek zaželi. No, saj je res, da včasih zmanjka kavice, sicer pa to ni nič čudnega, saj jo pijejo vsakih pet minut. Če bi mi pili kavico vsakih pet minut, bi je verjetno tudi nam zmanjkalo. Mi bi imeli problem, ker ne bi mogli iti v drugo državo po kavo, doma pa se lahko odpeljejo v Avstrijo ali pa v Italijo in si tam nabavijo kavico.

V domovini sem obiskal vse moje st- rice in tete ter sestrčne, in še vedel nisem, da jih imam toliko. Vsi so me dobro sprejeli, za kar se jim moram zahvaliti. Še posebno pa se moram zahvaliti sestri in svaku, ker sta pač ona prevzela to odgovornost, da mi razkažeta lepote naše domovine.

Med dopustom sem se oglašil tudi na Izseljenski matici, kjer sem se pozanimal za gotove stvari. Zvedel sem mnogo, kar je v dobrobit našega Slovenskega društva. Dobil sem knjige za folkloro, besedila za igre, in tudi potrjeno vest, da pride letos v Avstralijo ansambel Ottavio Brajko iz Primorja. Koncerte bodo imeli po celi Avstraliji in tako seveda tudi v Sydneyu pri klubu Triglav in pri Slovenskem društvu Sydney. Z ansamblom pride še pet drugih predstavnikov. Nameravajo nam pa prirediti tudi likovno razstavo in verjetno tudi razstavo knjig.

Vsi člani Izseljenske matice, vas dragi rojaki in člani Slovenskega društva, lepo pozdravljajo in želijo, da se na povratku v Slovenijo oglasite tudi pri njih.

Obiskal sem tudi naša rojaka Božota

in Mileno Cerar. Tudi njidva vas lepo pozdravljata. Ko se spominjata Avstralije, pravita, da jima je tam bilo lepo. Pogrešata naše društvo in prijatelje, ki sta jih v štirih letih bivanja v Sydneyu spoznala.

No, ker sem Celjan, ne bi bilo prav, če se ob svojem obisku ne bi ustavil tudi v celjskem gledališču. Imel sem srečo, ker so ravno takrat imeli na sporedu igrico "Kralj Matjaž, kako se imaš". Snemali so direktno za RTV Ljubljana in tako se mi je pripetilo, da sem bil na televiziji v Celju in po celi Sloveniji. Mogoče dobimo ta film tudi v Avstralijo, pa se bom takrat videl.

Po končani igri, ki je bila dobro odigrana, sem spoznal tudi nekaj igralcev in istočasno tudi direktorja celjskega gledališča. V pogovoru z njim sem omenil, da sem tudi sam bil član amaterskega gledališča, in da je moj režiser takrat bil Vernik Cvetko. Povedal mi je, da Cvetko še vedno dela za gledališče in sicer, da nadzoruje arhiv iger. Naslednji dan sem bil povabljen k Cvetku na razgovor.

Po tolikih letih sem končno spet srečal starega prijatelja Cvetka, ki se kar korajžno drži, čeprav ima 73 let. Med pogovorom z njim in z direktorjem sem oba zaprosil, če bi bilo mogoče dobiti kakšno igrico za naše društvo, v kar sta oba z veseljem privolila. Izbrali smo cel kup iger. V svojem imenu in v imenu Slovenskega društva se moram obema zahvaliti za tako pomembno darilo, obljubim pa, da bomo ustanovili dramsko sekcijo čimprej, tako da se ne bo samo prah nabiral na platnicah teh dragocenih knjig. Seveda, dragi rojaki in člani, odvisi tudi od vas, da sodelujete in nam pomagate. Prosim, javite se mi vsi, ki vas dramska skupina zanima. Mogoče bi nam kdo pomagal napraviti kulise, nekdo bi lahko bil tehnični mojster pri odru, razsvetljava. Skupaj bomo lahko nekaj ustvarili.

Po 28 letih sem se tudi srečal z mojim starim prijateljem Štefanom Žvižejem, kar za vas mogoče ne bi bilo tako pomembno, če ne bi tudi on bil režiser v Trnovljah pri Celju, kjer so ravno takrat uprizorili igro "Ljubezen starih polkovnikov". Igra sama je zelo lepa; igralci so jo odigrali profesionalno, čeprav so nekateri igralci bili prvič na odru, kot sem pozneje izvedel. Midva z ženo Viki- co sva bila na tej igri gosta.

MESSAGE FROM THE YOUTH ORGANIZER

V krajšem nagovoru sem pozdravil vse navzoče Slovence in jih pozdravil tudi v vašem imenu. Tudi oni vas toplo pozdravljajo in želijo, da bi tudi mi imeli srečo in uspeh pri dramski sekciji. Zahvaliti pa se moram Štefanu Žvižaju, kot tajniku Kulturne skupnosti v Celju, za igre, ki nam jih je Kulturna skupnost podarila. Vse te igre sem moral poslati po pošti; upam, da kmalu pridejo.

Dva meseca nista dovolj dolga, če se ti tako dobro godi. Tudi mojemu dopustu je prišel kraj. Moral sem nazaj v Avstralijo.

Po vrnitvi sem na društvu bil takoj odrejen za dežurnega, pa tudi tako me je čakalo veliko dela.

Vendar, delo je šele pred nami, kajti, dragi člani, predolgo smo spali in se šele počasi začnemo buditi. Imeli bomo dramsko sekcijo, lovci delajo dobro, balinarji pridno balinajo, začeli bomo pa tudi znova z rednimi vajami pri folklorni skupini.

Nekaj bi morali urediti tudi z našo društveno kuhinjo. Potrebne so nam ženske pomoči. Pridite pomagat, saj boste delale za dobrobit našega društva. Če bomo vsi nekaj malega napravili, in to skupno, ne bo nobenemu pretežko, skupno pa bomo imeli tudi veselja in zabave na pretek.

Torej, ne pozabite se prijaviti za dramsko sekcijo, vaše otroke dajte k folklori, kuharice pa v kuhinjo.

Samo v skupni moči bo naše društvo naše!

Vas pozdravlja Ivan Koželj

Ivan in Vikica Koželj, s sinom in prijatelji na sidnijskem letališču po vrnitvi iz Slovenije.

It is a delight to see how the youth section is progressing after a doubtful start 18 months ago.

Our social functions are well attended by a variety of about 300 people between the ages of 15-25.

Despite criticism and obstacles, young Slovenes have shown their interest by attendance and enthusiasm. To my own surprise they keep coming back in greater numbers.

Its showing young Slovenes' keenness to maintain this link with each other and with their heritage. Despite criticism, the growth shows that we have a future to be proud of.

As youth organizer, I promise you the fellowship will continue. There are plans underway for better quality dances, and plans to form a new youth committee to play a major role in the development of our club.

So - united we will be able to defeat the obstacles which loom ahead.

As youth co-ordinator and president of the youth section I would like use this opportunity to thank the past two Club's presidents, Mr Zafosnik and Mr. Jurisevic as well as all others who have helped the youth section to grow.

Tony Tomažin

DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO

Now twice monthly. Next disco night will be held on Friday, 16th of July at 8 p.m. Be sure you don't miss.

In August the disco will be held on first Friday (that's on the sixth), at 8 p.m.

DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO

Lovci v sliki

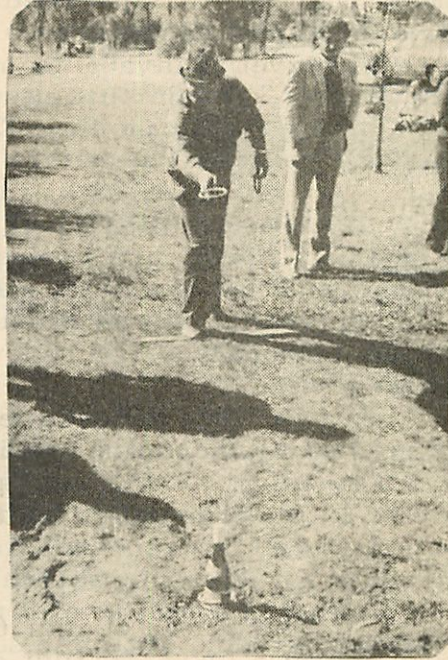
in besedi

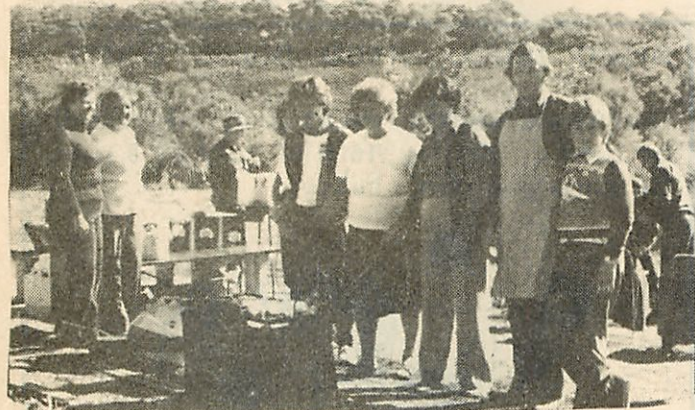
Andrejček, lovec in ribič, je čakal, čakal in dočakal: ujel je tako veliko ribo, da smo mu morali priskočiti trije na pomoč, da smo lahko plen potegnili na suho.

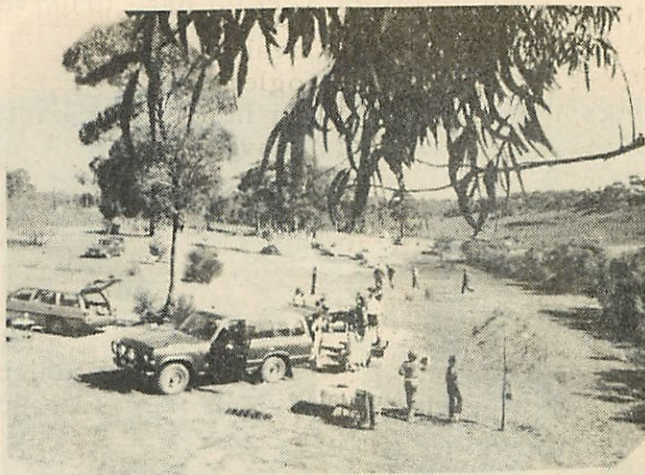
Nekje v pusti notranjosti Novega Walesa, trije naši lovci in en avstralski kozel. Jože, Josip in Stanko so bili nadvse zadovoljni s plenom. Da ne govorimo o divjih svinjah, ki so jih ujeli...

Na lovskem pikniku v Wentworth Falls. Jože meče obroček na steklenico, Janez opazuje - skupinska sprostitev in razvedrilo na prostem, del našega družabnega življenja.

So ribe se cvrle na žaru, je vino spet teklo pri baru, je Lojzek na harmonco igral, v grmu je Jožek srečen že spal.

Z enega od piknikov: člani in članice, raztreseni po travniku. Tudi tu smo, kot je to že navada, pekli meso, malo popili, malo zapeli, se malo poigrali. Največ veselja pa so imeli naši otroci.

LOVSKA-RIBIŠKA SEKCIJA

Odkar smo zadnjič pisali o naši lovski družini, se je spet marsikaj zgodilo, o čemer bi bilo vredno pisati.

Ko smo v aprilu, in še prej, dali pobudo za neke vrste lovsko zvezo, nismo bili povsem prepričani, da bo to uspelo.

Zdaj vam pa lahko z veseljem sporočimo, da je naša pobuda naletela na dober odziv pri društvih, za katera nam je bilo znano da imajo lovske sekcije. Ustanovni odbor že obstaja! In zveza se bo imenovala Slovenska lovsko zveza Avstralije!

Ustanovne članice so še, poleg lovske sekcije Slovenskega društva Sydney, tudi lovske sekcije Slovenskega društva Melbourne, Slovenskega društva Planica iz Springvale-ja v Melbournu ter pred kratkim ustanovljene organizacije Veseli lovci, pravtako iz Melbournu. Starešine vseh sekcij bodo kmalu imeli skupno sejo, kjer se bodo pogovorili o bodočem delu Slovenske lovske zveze Avstralije.

Na svojem rednem sestanku 6. junija, so člani lovske sekcije S.D.S. sprejeli tudi svoj pravilnik. Členi tega pravilnika so bili prebrani na seji. Lovci so se zaobljubili, da se bod pravil držali.

Na isti seji se je poslovil tudi staresina Henrik Juriševic, ki se odpravlja na večtedenski dopust v Slovenijo. Do njegove vrnitve bo staresinske dolžnosti opravljal podstaresina Drago Raber.

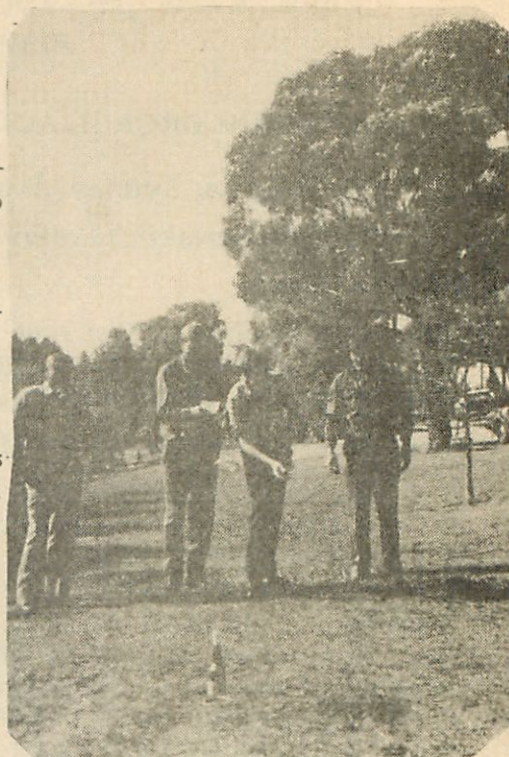
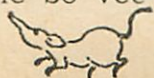
Večerjo so tokrat pripravili Fanika in Janez Zafošnik, Jože in Heidi Farkaš, Stanko Roj ter Ivanka in Henrik Juriševič. Njihov trud je žel vsesplošno odobravanje lovcev. V imenu vseh, hvala!

Po večerji so si lovci ogledali dva kratka filma in še enkrat nazdravili Ivanki in Henriku na srečno potovanje v in vrnitev iz Slovenije.

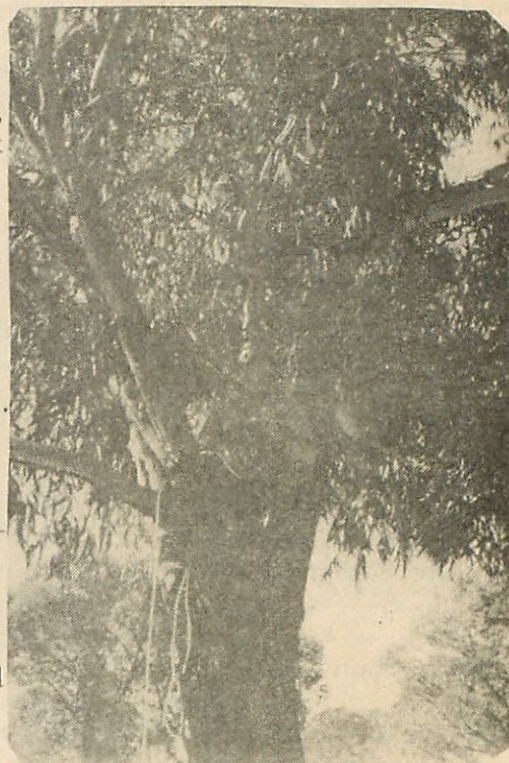
Naši pridni lovci so že začeli postavljati novo strelišče, tako kot so to predlagali predstojni državni organi. Ko bo strelišče končano, predvidoma enkrat koncem julija ali v začetku avgusta, bodo poklicali policijske uradnike, da strelišče pregledajo in potrdijo. Tako bo Slovensko društvo dobilo uradno dovoljenje za strelišče in uporabo puške (ali pištole) za športne namene.

Po dolgi odsotnosti se med nami spet nahaja naš član JOŽE SIROTKA. Jože, veseli smo, da si korajžno prestal vse operacije in da si spet med nami - ozdravljen.

Lovci, ki morebiti še niste poravnali vašega prispevka za lovski fond, storite to ob prvi priložnosti, drugače vas na naslednji seji ne bo več na spisku.

Tudi Zadravčev Štefko je poizkusil srečo z obročki: njemu se pri teh letih še ne tresejo roke

"Lovec je na štoru spal...", pa ni - čakal je na divjo svinjo, da jo ujame z lasom; divje svinje so včasih tudi nevarne. Verjamete?

PISMO IZ SLOVENIJE

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ CELJE

Slovenskemu društvu Sydney, Avstralija

24/5-1982

Zadeva: Odstop dramskih tekstov

Spoštovani rojaki!

V veliko zadovoljstvo in čast nam je, da vas lahko, preko vašega člana Ivana KOŽELJA pozdravimo in vam želimo pri vaših hotenjih, da ohranite slovenstvo in slovensko kulturo v novi domovini veliko uspehov. Veseli bomo vsakega vašega uspeha tudi v bodoče.

Za vaše potrebe vam iz naše knjižnice dramskih tekstov odstopamo naslednje igre:

1. A.T.Linhart: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI
2. F.S.Finžgar - M.Mikeln: POD SVOBODNIM SONCEM
3. D.I.Fenvizin: BRIGADIR
4. Jože Javoršek: KRIMINALNA ZGODBA
5. F.Godrich - A.Hackett: DNEVNIK ANE FRANK
6. H.van Delf: HURA SONCU IN DEŽJU
7. Gradivo za proslave: VRHNIKA, ZIBEL MOJA, MATI IN MLADOST...
8. H.Schubert: ZVEZA ZA VSE ŽIVLJENJE
9. F.G.Lorca: LEPA ČEVLJARKA
10. K.Benkova: ČUDODELNA PALIČICA
11. Ivan Cankar: HLAPCI
12. John Patrick: ČAJNICA NA OKINAVI
13. E.Kaestner: PIKICA IN TONČEK
14. I.Cankar: POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI
15. Calderon: DAMA-ŠKRAT
16. W.Borchert: ZUNAJ PRED DURMI
17. I.Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI
18. M.Remec: MRTVI KURENT
19. I.Cankar: MARTIN KAČUR
20. B.Nušič: SUMLJIVA OSEBA

Želimo, da bi dane tekste koristno uporabili prav tako pa bomo veseli, če boste želeli medsebojno poznanstvo ohraniti v nadaljnjih stikih.

S spoštovanjem!

Tajnik: Štefan ŽVIŽELJ

Predsednik: Prof. Vid MARCEN l.r.

Naš odgovor:

Spoštovani!

V imenu odbora Slovenskega društva Sydney se Vam prav lepo zahvalim za odstop dramskih tekstov, ki ste nam jih poslali po našem članu in odborniku, Ivanu Koželju. Teksti nam pridejo zelo prav in upamo, da jih bomo sčasoma lahko vse uporabili.

Bilo bi nam vsekakor drago, če bi lahko z Vami, z Vašo organizacijo, vzpostavili in ohranili medsebojne prijateljske stike. Mislamo, da je to možno, ne glede na veliko razdaljo med nami.

Naše društvo že četrto leto izdaja svoj mesečnik. V prilogi Vam pošiljam nekaj izvodov, iz katerih boste lahko več razbrali o našem društvenem delovanju in o naših problemih.

Želimo, da bi se nam še kaj oglasili, do takrat pa sprejmite slovenske pozdrave od nas vseh iz Sydneya, Avstralija.

Za odbor Slovenskega društva Sydney,
tajnik: Jože Žohar.

N A G O V O R N A P I K N I K U V S K O F J I L O K I

DRAGI ROJAKI!

Vesel sem, da vam lahko kot predstavnik Slovenskega društva Sydney, Avstralija, izročim slovenske pozdrave vseh članov in prijateljev tega društva.

Kot druga slovenska društva po Avstraliji in po drugih deželah sveta, se tudi mi v okviru svojega društva trudimo za ohranitev slovenske besede med nami, in naše slovenske kulturne dediščine. Ponosni smo, da smo Slovenci in da smo ostali povezani z matično domovino Slovenijo.

Slovensko društvo Sydney obhaja letos 25-letnico svojega obstoja. Teh 25 let je za nas velikega pomena: okolje je pričakovalo od nas, da se čimprej asimiliramo in se spojimo z obstoječo družbo in njeno kulturo, skratka, da zatajimo svoje narodno poreklo. Naše domoljubje nam tega ni dovolilo. Naučili smo se sicer tujega jezika in privzeli marsikatero tujo navado. Potrudili smo se tudi, da smo se vedno pokazali kot dobri delavci in pošteni državljani države, ki nas je sprejela, ampak še vedno smo ostali Slovenci. Dolgih 25 let smo se zbirali pod okriljem društva, ki smo si ga ustanovili, borili smo se za ohranitev vsega, kar je pomenilo slovensko, in kar na je bilo tako drago.

Plod vsega tega dolgoletnega dela je, da smo si postavili dom, in da se še vedno zbiramo in enako zavedno gojimo in ohranjamo našo slovensko tradicijo. Poleg tedenskih družabnih prireditev nam društvo nudi tudi druge možnosti udejstvovanja v raznih sekcijah, kot so lovsko-ribiška, šahovska, dramska, balinarska, strelska, mladinska, in folklorna. Društvo izdaja, zdaj že četrto leto, tudi mesečnik Avstralski Slovenec, ki svojim bralcem prinaša veliko zanimivega branja na 32 straneh. Društvo tudi aktivno sodeluje z drugimi slovenskimi društvi in društvi drugih jugoslovanskih naseljencev.

Da smo danes tukaj, jaz in moja družina, se moram osebno zahvaliti Slovenskemu društvu Sydney, podružnici Slovenijalesa v Avstraliji, podružnici Gorenja v Avstraliji in podjetniku Maksu Robarju, ki so nas moralno in denarno podprli in nam tako omogočili to snidenje. Hvaležni smo tudi Slovenski

izseljenski matici, in drugim organizacijam, ter posameznikom, ki nam tukaj nudijo svojo pomoč.

Folklorna skupina Slovenskega društva Sydney šteje preko 30 članov. Del te skupine so tudi moji otroci, Tamara, Andrej in Luka. Razumljivo je, da nismo mogli pripeljati cele skupine, upam pa, da bodo moji otroci s svojim nastopom prikazali del tistega, s čim se naša folklorna skupina ukvarja.

Dragi rojaki, v imenu Slovenskega društva Sydney in v imenu njegovih članov, vam izročam njihove pozdrave in želje za nadaljnjo uspešnost pri vašem ohranjanju narodne zavesti in kulture, kjerkoli že živite.

Hvala lepa!

(Napisal J. Zohar, prebral Boris Rogelja)

TAMARA ROGELJA

Fotografija je z njenega letošnjega nastopa na Shell folklornem festivalu v Operni hiši. Z bratoma Andrejem in Lukom se trenutno nahajajo v Sloveniji, kjer zastopajo SDS na škofjeloškem izseljenskem pikniku, na srečanju v Cankarjevem domu v Ljubljani in drugod.

ŽENSKE SKOZI STOLETJA

Znano nam je, da so že pred dva tisoč petsto leti v naših krajih bivali Iliri. Mnogotera ilirska plemena so naseljevala obširno področje: vzhodne pokrajine balkanskega polotoka, širila se v panonsko nižino, zavzemala ozemlje današnje Koroške, Tirolske in Julijsko krajino, na jugu pa so segala prek Makedonije in Grčije. V tretjem stoletju pred našim štetjem so se združila v enotno, mogočno kraljestvo. Kralj Agron je z mnogo modrosti vladal velikemu številu ilirskih plemen ter še razširil svojo državo. Po njegovi smrti je zavladovala njegova vdova Tevta.

Kraljica Tevta je bila zelo energična, ponosna in podjetna ženska. S trdno roko je obdržala mir med svojimi plemeni, toda skregana z vsemi sosedi, jih je vsevprek napadala. Vojne je vodila sama, le če se je borila na dveh straneh hkrati, je zaupala vojskovodjem. Imela je mogočno ladjevje na Jadranu, sestavljeno iz hitrih bojnih ladij, in brez milosti napadala vsako ladjo, ki jo je zagledala. Tako je ovirala sleherno trgovsko pot po morju in predvsem njeni sosedje Grki so se pritožili Rimu, ki je bil takrat zaščitnik grških mest. Rimljani so k Tevti poslali dva odposlanca na pogajanja o miru na morju, toda oba sta bila umorjena na poti domov. Za to dejanje so obdolžili Tevto. Da bi to hudo žalitev oprala s svoje kraljevske časti, je z bližnja grška mesta, zavzela nekaj otokov, v Etoliji porinila domačine globoko na kopno in osvojila utrjeno mesto Drahium. Rimljani tega seveda niso mogli mirno prenašati, pa so napadli Tevtino vojsko z dvesto bojnimi ladjami in močno enoto s kopnega. Premoči Rima in izdaji najzaupnejšega vojskovodje Demetra se ni mogla dolgo upirati. Morala je Rimljane prositi za mir. Ti so ugodili njeni prošnji, toda odvzeli so ji nekaj večjih utrjenih mest in obmejnih ozemelj, morala je plačevati davek, pa tudi na morje ni smela z več kot dvema oboroženima ladjama hkrati. Taudarecresda ni prizadel vseh ilirskih plemen, ki jim je vladala energična kraljica, toda celotna plemena na ozemlju današnje Slovenije so čutila posledice nesreče, ki jo je prizadela. Tevta je nato do smrti živela v Risnu v Boki Kotorsk.

Po njej je vladal Demeter, ki je bil popolnoma v rimski oblasti, in polagoma, v slabih osemdesetih letih, je mogočna ilirska država razpadla. Rimljani so Ilirijo prevzeli pod svojo upravo, s posameznimi plemeni pa so še vedno bili hude boje. V zmagovalne pohode v Rim pa niso nikoli pripeljali nobenega Ilira – znano je da so možje požgali svoje domove, pobili družino in nato naredili samomor. Čese je Rimljanom le posrečilo katerega rešiti iz

ognja, je že našel kak način, da se izogne suženjstvu – smrt ali beg...

Leta 1883 se je v Carigradu rodila znamenita turška pisateljica **Halide Edib Adivar**. Že kot dijakinja se je pridružila naprednemu gibanju študentov in mladine za nacionalno osvoboditev Turčije. V času po mladoturški revoluciji 1908. leta je bila že v vrstah vodij osvobodilne borbe v Turčiji, pod vodstvom Kemala Atatürka. Z vsem svojim bitjem se je pridružila njegovemu gibanju, hodila po mestih in organizirala ženske, da so se tudi vključevale v to borbo. Borila se je tudi na fronti ter kot vojak dosegla stopnjo nižjega častnika. Zaradi svojega aktivnega delovanja je bila od oblasti obsojena na smrt v skupini petih vodij Kemalovega gibanja, toda vsi so se srečno rešili.

Pisala je predvsem romane, pa tudi nekaj krajših novel. Ukvarjala se je tudi z novinarstvom. V vseh svojih delih je opisovala in razlagala narodnostno vprašanje in boj za osvoboditev Turčije, posebno po prvi svetovni vojni, ko je njena domovina povsem padla pod angleško oblast. Njen najboljši roman je *Ognjena srajca*, v katerem opisuje borbe v Anadoliji. S tem romanom je opozorila nase svetovno javnost, tako da so potem tudi druge njene romane prevedli v skoraj vse evropske jezike.

Prvo kuharsko knjigo v slovenščini smo dobili od Valentina Vodnika. Moram reči, da ne bi prisodila kuharske umetnije samemu Vodniku, bolj verjamem, da mu je knjigo vsaj narekovala njegova dolgoletna gospodinja **Eva Bučar** – saj mu je gospodinjala štiriin-dvajset let.

Drugo nam je napisala **Magdalena Pleiweiss-Knafeljc**. Ta je bila kuharica v škofiji. Prva izdaja njene kuharske knjige je zagledala beli dan 1886. leta, nato so pasledili še štirje ponatisi!

LIDIJA SAJE

Svedinja Gunvor Rosén pospravi toliko hrane, da bi dala v koš še tako ješčega težaka. Vsak dan poje toliko, da bi zadostovalo za osemčlansko družino. Na primer: 15 jajc, 3 kg krompirja, 2 kg svinine in jeter, zavitek slanin, 4 zrezke, 12 rezin rostbifa, 2 litra sladolea, 45 dkg surovega masla, več štruc kruha, dobra 2 litra čaja ali lahkega piva.

Rosénova mora dobiti takšne količine hrane dnevno zaradi tega, ker boleha za kroničnim vnetjem prebavil, Crohnovo bolezen. Ta skrivnostna bolezen je sorazmerno redka, lahko pa napade že otroke. Ima še druge nazive – glede na to, kateri del prebavil oboli. Pri posameznih primerih bolezen lahko povzroči tudi artritis, luščenje kože, vnetje očne veznice, redkeje pa motnje v delovanju jeter. Bolniki trpijo tudi zaradi krčev v trebuhu, driske, krvavitve iz črevesa, vročice, včasih nimajo teka, zgubljajo težo in bruhaajo.

Nihče ne ve, kaj Crohnovo bolezen povzroča. Tudi zdravljenje ni posebno uspešno. Zdravniki skušajo bolezen obvladovati z zdravili, ki naj zavirajo vnetje, s tem pa motijo imunski sistem v telesu. V hujših primerih je potrebna operacija, pri kateri izrežejo oboleli del črevesja, potem pa oba konca spojijo ali pa naredijo v trebuhu odprtino, tako da se iztrebki zbirajo v vrečki.

Rosénova je izjemen primer, ženska, ki jo je Crohnova bolezen nadvse hudo prizadela. Zbolela je kot devetnajstletno dekle in potem so jo 20 let zdravili samo z zdravili. Ni se obrnilo na bolje. Od leta 1976 je prestala kar šest operacij; odstranili so ji vse debelo črevo pa tudi tankega črevesa je od 6 metrov ohranila samo 69 centimetrov. Hrana dobesedno pade skozi njeno okrnjeno drobovje, zato ji nikdar ni dovolj tekočin in hranljivih snovi. Če naj ostane pri življenju, mora pojesti enajst popolnih obrokov na dan, vsega skupaj 20.000 kalorij. Hkrati jo hrani še v žilo, vbrizgava jo ji tudi vitamine. V višino meri 162 centimetrov, tehta pa 64 kilogramov.

Zadnjih dvajset mesecev Rosénova ni sposobna živeti sama, ampak je našla pribežališče v bolnišnici pri Kalmarju. Švedsko zdravstveno skrbstvo ji plačuje zdravljenje in prehrano. Toda nesrečnica se včasih naveliča enolične hrane in se odpravi na potep. »Odidem po kosilu, potem pa hodim od restavracije do restavracije. Kar tri do štiri moram obiskati, preden začutim, da sem sita. Čas je, da se vrnem v bolnišnico, saj me že čaka večerja.« Od srca rada bi odšla iz bolnišnice in si sama kuhala, ko ne bi bilo nepremostljive ovire – manjka ji denarja. Resda dobiva pokojnino, toda po uradnih predpisih smejo ljudje, ki so zaradi bolezni hudo prizadeti, dobivati še dodatek, ki je omejen – vsota pa je takšna, da »bi samo za hrano porabila že v enem mesecu dodatek za celo leto«, tarna Rosénova.

FRANCOSKA ENOLONČNICA

750 g krompirja, sol, 125 g mesnate slanin, 1 kg stročjega fižola, šopek šatraja, poper, malo sladkorja, 1 l čiste mesne juhe iz koncentrata, 500 g paradižnika, 250 g mehke svinjine za zrezke, 2 žlici olja.

Krompir olupimo, narežemo na kocke in stresemo v slan krop. Kuhamo 20 minut. Slanino narežemo na kocke in jih vvečji posodi opečemo, da se izcvre maščoba. Potem stresemo nanje očiščen, opran in na koščke narezan stročji fižol. Nekaj časa pražimo, nato dodamo sesekljan šatraj in popoprmo ter malo osladimo. Prilijemo vrelo juho in počasi kuhamo 20 minut. Ko je fižol mehak, zamešamo vanj olupljen in na rezine narezan paradižnik ter odcejen krompir. Jed naj komaj še vre. Svinjino narežemo na tanke koščke in jih 5 minut opekamo na segretem olju. Pečemo meso zamešano v zelenjavo. Enolončnico poskusimo, jo po potrebi dosolimo in takoj ponudimo.

Kokoš temeljito očistimo in operemo. Korenček ostrgamo ali olupimo, por temeljito očistimo in operemo, čebulo olupimo. Kokoš in pripravljeno zelenjavo denemo v lonec, prilijemo liter slane vode in zavremo. Počasi kuhamo 1 uro. Kuhano meso odločimo od kosti. Grah oluščimo in ga skuhamo v slanem kropu (približno 20 minut). Surovo maslo segrejemo, pomokamo in nastalo svetlo prežganje zalijemo s precejeno tekočino, v kateri se je kuhala kokoš. Zavremo in počasi kuhamo 10 minut. Dosolimo, popoprmo in začnimo z limoninim sokom. Rumenjak razžvrkljamo in ga umešamo v juho oziroma omako. Potem vložimo vanjo na kolesca narezan kuhan korenček, odcejen kuhan grah in kurje meso. Potresemo s seseklim zelenim peteršiljem in jed samo še po potrebi segrejemo. Zavreti je ne pustimo več.

K temu imenitnemu kurjemu frikaseju ponudimo kuhan ali dušen riž.

HRUŠKE DEBELUŠKE – DOBRO ALI NE?

Hruškaste oblike, majhnih prsi, z veliko zadnjico in "močnimi" bedri – je zadnje, kar si moderna ženska želi. Toda, zdravniki so odkrili, da imajo "hruškaste" ženske veliko prednost pred onimi z ozkimi boki in velikimi prsmi.

Odvečna maščoba, ki je porazdeljena okrog bokov in po spodnjih delih telesa, utegne pomeniti dobro zdravje in upanje na daljše življenje.

Raziskave na medicinskem koledžu v Wisconsinu, ZDA; da velika večina žensk, pri katerih je maščoba porazdeljena po zgornjem delu telesa, ima tri metabolične nepravilnosti: podvržene so veliki zalogi maščobnih kislin, glukozi in inzulinu. Ti dve tvarini prideta v krvni obtok in podvržeta "zgoraj težke" k zelo povečani možnosti, da zbolijo za boleznimi, kot so diabetes in druge.

Telo ženske s "hruškasto obliko" zagotavlja zaščito pred številnimi, stresu sorodnimi boleznimi.

Preiskava je tudi pokazala, da "spodaj težke" ženske nimajo tako pogosto visokega krvnega pritiska.

"Hruškastim" ženskam je skoraj nemogoče, da bi s hujšanjem zmanjšale svoje spodnje "krivine".

Če je torej ženska "hruškaste oblike" znak dobre ga zdravja, potem bi ta oblika utegnila postati ponovno moderna – kot v viktorijanskih časih.

MALČINO DOBRO SRCE

Rada gledam TV-show "IT COULD BE YOU!", ki je na sporedu vsak dan ob pol dveh na kanalu 10. Kako veselo sem bila presenečena, v četrtek 3. junija, ko sem na ekranu zagledala kar tri znane obraze: dobrosrčno MALČI (VALERIJO) ŠOŠTAR, Pavlo Gruden in Lojzeta Košorok. Malči je ta dan dobila častni naslov "GOOD NEIGHBOUR", za svoje plemenito delo, ki ga opravlja že dolgo vrsto let. V bolnišnicah obiskuje osamljene rojake, obiskuje jih na domu in hodi v zapore kjer obiskuje zapor-nike. Njeno delo ni od nikogar plačano; malo ljudi ve, da ga opravlja. Malči je tako dobra in skromna. In zdaj je za svoje delo dobila priznanje v javnosti. Na oddaji je od tvrdke Keith Lord prejela v dar hladilnik znamke Kelvinator.

Na oddaji je Malči pogumno odgovarjale na vprašanja Berry-ja Crocker-ja, ki show vodi, ter se prijazno smehljala, v ozadju pa sta jo ponosno in smeje gledala Pavlica in Lojze. Ostala publika pa ji je ploskala.

Slovenci smo lahko ponosni na Malči. Jaz sem ji iz srca hvaležna za njeno delo, saj sem bila med srečnimi, ki jih je Malči obiskala v bolnici. Bilo je pred dvema letoma, ko je prišla k meni v bolnico, ko sem jo poznala samo na videz. Prišla je še večkrat in še danes pride k nam domov. Najprej vpraša, kako je z zdravjem, in potem ob kavici kramljamo. Ko Malči odhaja, ji pravim: "Pridite še!"

Kdo ne bi bil vesel obiska gospe, ki ima tako dobro srce, ki je polna razumevanja in ljubezni. Saj je tako kot da bi prišla mama na obisk.

Hvala Malči in še pridite!

In upam, da bomo na televiziji še kdaj videli kakšnega rojaka, ki opravlja plemenito delo kakor Malči.

Za zdaj pa, draga Malči, Bog vas živi in vedite, da smo ponosni na vas!

Croydon Park, 4. junij 1982.

DANICA PETRIČ

BREDINA RAZGLEDNICA...

Port Moresby, 14. 5. 1982

Oglašava se vam iz Papue Nove Gvineje, kamor sva ravnokar prispela.

V teh dveh mesecih sva preštopala skoraj vso Avstralijo in sedaj nadaljujemo pot v notranjost Papue, kar bo verjetno zelo zanimivo, saj ljudje tukaj živijo ponekod še v plemenskih skupinah.

Torej - zaenkrat najlepše pozdrave vsem na društvu,

Breda in Iztok

... IN ŠE PISMO IZ LJUBLJANE

Spoštovani gospod Žohar!!!

Danes je prispel s pošto vaš časopis Avstralski Slovenec, katerega smo se doma zelo razveselili, saj je nekaj vsebine prispevala tudi najina hčerka Bredi, ki se po daljši poti že vrača proti domu.

Ker sva ga z možem že snoči vsega prebrala in pregledala, nama je bil zelo všeč, bi vas vljudno prosila, če vam je mogoče poslati na naš naslov še števil. 33 - marec.

Ob tej priliki bi se rada zahvalila Vam tov. urednik, da ste Bredi omogočili prispevke objavljene v vašem časopisu, vsem Slovencem - našim rojakom, ki ste ji nesebično pomagali pri njenem diplomskem delu in jo tako gostoljubno sprejeli. Še posebno bi se rada zahvalila z možem zakoncema Mariji in Lojzetu Košoroku, ki sta ji prva ponudila roko za srečanje z vami avstralskimi Slovenci.

VSEM, VSEM ISKRENA HVALA in prejmite najine pristrčne pozdrave iz naše lepe domovine!

Zvonka in Janez Čebulj

*V mesecu juliju praznujeta svoje rojstne dneve naša člana ŠTEFAN ZADRAVEC in *
*LOJZE GOMINŠEK. Obema želimo veliko sreče in zdravja in še mnogo srečnih let!! *

NAŠE KALI

Danica Petrič:

PESEM ZA FANTKA (24. 2. 80)

Ali lahko napišem pesem,
ki jo lastovke pojo
vsako jutro.

Ko se naš fantek zbudi
in mi reče: "Mamica, sonček je,
vstani!
Daj no, mami,
čiv-čivi že pojejo!"

In objela sem ga,
poljubila obe mali rokici,
ter šla z njim,
z njegovo žogo in bicikelčkom

v tisti dan,
ko lastovke pojejo
in jaz lahko napišem
pesem za sinka!

Danica Petrič:

VSAK VEČER

Vsak večer obstanem
pred belimi vrati, ko mrak
nizko skloni perut na streho hiše.
Veselo stopim, obrnem ključ, in po
stopnišču
grem navzgor v topli dom.

Ni besed, ni skrbi za nove dni.
Z dlanjo prekrijem tih obraz,
ključem spanec na oči,
odejo zganem, ki čez rob
preveša se in gledam luč, ki čista
pregrinja stene in zavese.

Vsak večer bridkost dvigam iz srca
in za oba nebo prosim:
ne trpeti v žalosti, ki ne mine,
ampak živeti v sreči,
živeti oba brez bolečine.

Jože Žohar:

NA ONI STRANI

Nekje, daleč na oni strani oceana,
kjer se v življenje zdaj vse budi,
cveti, drhti, živi, tam si tudi ti.
Tebi ni bilo težko pozabiti stvari,
ki mene v spominih še vedno žgô.
Lepo je, da ne veš zakaj sem šel,
brez, da bi ti dal vsaj slovo.
(Jesenski dež je pršel in rdeči
tulipani pri Trubarjevem spomeniku
so bili, kot usihajoče solze.)
Tvoj lik, tvoje drago ime,
in besede vse
sem vzel s seboj.

Sedaj so že leta in leta minila
in bilo bi neumno govoriti
o kakšni ljubezni, ki je bila,
pa vendar: kar sem odnesel s seboj,
še obstaja in me spominja.
Bilo je nekaj posebnega,
ko sva mogla biti skupaj,
podobnih misli in želja,
bila je pomlad vseh pomladí
in edina, v kateri je bilo vredno
živeti. In kadar sva se morala samo
za kratek čas ločiti, je bilo
sladko vznemiljivo hrepenenje
po ponovnem snidenju. In bojazen,
da bi eden ne ostal sam
brez drugega, niti za dan,
kaj šele za dalj, ali pa za vedno!

Port Kembla, 1968

Junij je mesec narcis na Golici. Foto: Ančka Tomšič

*Poskus etnološke študije
(Seminarska naloga)*

12. Vladimir Grečič, Jugoslovanska spoljna migracija (obeležja, vzorci, posledice in perspektiva), Beograd 1975. (Doktorska dizertacija)
13. Peter Klinar, Migracije. Ljubljana 1974.
14. Jugoslovanska tednika v Avstraliji:
 - Naše novine (izhajale do leta 1980 v Sydneyu)
 - Novo doba (izhajajo od leta 1946 dalje v Sydneyu)
 Oba časopisa imata "slovensko stran", dominirajo pa Hrvati, Srbi in Makedonci. Slovenci objavljajo na svoji strani društvene novice in novice iz domovine.
15. Avstralski Slovenec
To je društveno mesečno glasilo Slovenskega društva Sydney v Sydneyu. Izhaja od leta 1978 in prinaša novice iz vsakdanjega življenja tamkajšnjih Slovencev, društvene novice in novice iz Slovenije.
Časopis je zelo koristen pripomoček za preučevanje večine pojavov slovenskega izseljenstva (konkretno v Sydneyu) in dobro okarakterizira trenutno stanje Slovenskega društva. Glasilo je priloženo v prilogi.
16. Rodna gruda
Revija, ki jo izdaja Slovenska izseljenska matica v Ljubljani od leta 1954 dalje, je zelo izčrpen vir za preučevanje slovenskega izseljenstva.
17. Slovenski izseljenski koledar
Tudi to je publikacija Slovenske izseljenske matice, ki izhaja od leta 1954 enkrat letno in prinaša najpomembnejše novice in letna poročila o dogajanju v slovenskih društvih po svetu.
18. The immigrants. Melbourne 1977.
19. Za seznanitev z avstralsko imigracijsko politiko so pomembne naslednje publikacije:
 - Australia in brief. An Australian Information Service publication, Canberra 1979. (brošura)
 - Immigration Policies and Australia's Population. Australian Population and Immigration Council, Canberra 1977.
 - Migrant Services and Programs. Canberra 1977.
 - Australian Immigration. Department of immigration and ethnic affairs, Canberra 1980. (statistični pregled)
 - Review of Activities. Department of immigration and ethnic affairs, Canberra 1980. (Vsakoletno poročilo oddelka za imigracijo in etnične zadeve pri avstralski vladi)
 - Australia. An Australian Information Service publication, Canberra 1979. (priročnik)
 - Australia's policy on refugees. Canberra 1980.
 - Australia as a Multicultural Society. Canberra 1977.
20. Vir podatkov je tudi arhiv Slovenske izseljenske matice, kjer hranijo:
 - seznam vseh slovenskih društev v Avstraliji in poročila o njihovem delovanju
 - zbrane podatke o Slovencih v Avstraliji, objavljeni v raznih jugoslovanskih časopisih (zanimivi so prispevki o slovenski politični emigraciji)
 - kartoteko vidnejših društveno dejavnih Slovencev v Avstraliji
 - poročilo o obisku delegacije Slovenske izseljenske matice in ansambla Lojzeta Slaka pri Slovencih v Avstraliji leta 1972 (prikaže stanje slovenskih društev in približno številčnost Slovencev v večjih avstralskih mestih).

21. Korespondenca s slovenskimi izseljenci

Preko rednega dopisovanja s slovenskimi izseljenci iz Sydneya sem prišla do vrste podatkov v zvezi s priseljevanjem Slovencev v Avstralijo in njihovim postopnim vključevanjem v tamkajšnje življenje. Pisanje izseljencev marsikdaj izraža zelo osebne občutke in poglede na lastne probleme v tujem okolju.

ZGODOVINSKI PREGLED IZSELJEVANJA SLOVENCEV V AVSTRALIJO

Izseljevanje Slovencev v Avstralijo ni bilo nikoli kontrolirano iz strani jugoslovanske in avstralske vlade. Tudi popis avstralskega prebivalstva iz leta 1981 ne vključuje podatkov o nacionalni pripadnosti imigrantov. (2) Zato ne obstajajo natančni številčni podatki o slovenskih izseljencih in o letih njihovega izseljevanja in so vse številke le približne. Izjema so podatki povratnikov, ki so natančno opredeljeni. Vse ostale informacije, ki se nanašajo na jugoslovansko emigracijo v Avstralijo, sem našla v omenjeni literaturi, različnih virih in arhivih.

Slovenci so se priseljevali v Avstralijo predvsem po drugi svetovni vojni in jih zato lahko označimo kot mlado migracijo. Vzroki izseljevanja so bili ekonomskega, političnega (3) in avanturističnega značaja (4), nekaj povratnikov iz preučevane skupine informatorjev pa je odšlo v tujino tudi zaradi poroke.

Prvi Slovenci s Promorske naj bi prišli v Avstralijo okoli leta 1918. S tega področja se je izseljevanje povečalo od leta 1924 dalje, ko je v Italiji zavladal fašizem. Primorci so prihajali v Avstralijo z italijanskimi potnimi listi (zato v nobeni statistiki ne nastopajo kot Slovenci). Potovali so z italijanskimi ladjami iz Genove in Trsta. Potovanje je trajalo petinsedemdeset dni. (5) Zaposlili so se v rudnikih zlata in premoga.

Med drugo svetovno vojno je bilo doseljevanje v Avstralijo nasplošno zelo zmanjšano. Leta 1946 in 1947, po koncu vojne, se je dva tisoč Jugoslovancev vrnilo v domovino. Vračali so se z ladjama Partizanko in Radnikom. (6) Med njimi je bilo tudi nekaj Slovencev (gozdnih delavcev, rudarjev, pristaniških delavcev, strižачev ovac, sekačev sladkornega trsa, ribičev). (7)

Leta 1947 in '48 sta odšli prvi večji skupini Slovencev v Avstralijo; to je bila politična in ekonomska emigracija. (8)

Zaradi novega ekonomskega položaja, sprejetja reformnih ukrepov, in uvajanja sistema sodobnega gospodarjenja, hitrega razvoja industrije in zaostajanja kmetijstva se je v letih 1950-1960 povečala brezposelnost. (9) Hitra urbanizacija je povzročila izseljevanje slovenskih malih kmetov iz perifernih področij Slovenije. (10) V letih 1950-1960 se je v Avstralijo izselilo največ Slovencev. V tem času so Avstralci začeli graditi velik kompleks hidrocentralen, imenovan "Snowy Mountains". Poleg tamkajšnje zaposlitve so si Slovenci poiskali delo v komunalnih in gradbenih storitvah, v gradnji železnic in v tovarnah. Avstralija je v tem času potrebovala nekvalificirano delovno silo.

Zaradi slabega materialnega položaja je večina Slovencev najprej ilegalno emigrirala v Italijo ali Avstrijo, kjer so kot begunci dobili status imigranta. Potovali so z mednarodno organizacijo za begunce IRO (International Refugees Organization), ki jim je plačala potovanje z ladjo. V zamenjavo so morali ob prihodu v Avstralijo dve leti delati na delovnem mestu, ki jim ga je dodelila avstralska vlada. Postopna materialna osamosvojitve jim je prinesla lastne materialne dobrine (hiša, avto...), po katerih se uvrščajo v nižji in srednji sloj avstralske družbe. Ko ni bilo več boja za eksistenco, so začeli zahajati v slovenske cerkve in društva, katerih namen je ohranjati slovensko tradicijo.

(Dalje prihodnjič)

JEZIK POVEZUJE NARODE

Jezik je najvažnejši izraz tako človekove zavesti kot njegove narodnostne pripadnosti. To je stara modrost, ki je plemenitila literarna snovanja posamičnih narodov in jim obenem pomenila trdno oporo v njihovih narodno obrambnih bojih.

Jugoslavija je mnogonacionalna družba in takšna, kot je dejal Edvard Kardelj, zvesta zaveznica demokraciji, kakršno smo razvili v naši družbeno politični ureditvi.

Med ljudmi, ki od nekdaj živijo v Sloveniji, so poleg Slovencev tudi pripadniki madžarske in italijanske narodnosti. Z mnogimi dokumenti, zlasti pa še z ustavo iz leta 1974, so jim zajamčene posebne pravice za njihov narodnostni razvoj, ki zavezujejo tako večinski kot manjšinski narod. Ena od osnovnih nalog je mednarodno sožitje na narodnostno mešanih območjih, kar v prvi vrsti pomeni dosledno skrb za razvijanje jezikovne enakopravnosti, ki naj se v celoti izvaja v obeh smereh. Ni namreč stvar zgolj manjšine, da obvlada oba jezika, materinega in jezik okolja, ampak to pravilo v enaki meri velja za pripadnike večinskega naroda. Slovenec v Kopru, Izoli ali Piranu naj razume italijansko, če mora Italijan s tega območja govoriti slovensko. Prebivalec Lendave in Murske Sobote bi moral razumeti tako madžarsko kot slovensko, ne glede na bodisi madžarsko bodisi slovensko narodnostno pripadnost. Prizadevanje za odpravljanje jezikovnih pregrad je ena osnovnih nalog za širše razvijanje sožitja med ljudmi na narodnostno mešanih območjih, kjer bo dvojezičnost v resnici zaživelja tedaj, ko jo bo čutili v toplini medčloveških odnosov, ko se bosta Slovenec in Italijan ali Slovenec in Madžar razumela, pa četudi ta ali oni ne bo popolnoma obvladal jezika drugega.

Pot k jezikovni enakopravnosti v vseh oblikah dela in življenja tako v Pomurju kot na Obali bo skrajšal »zakon o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja«, sprejet 31. marca letos, ki je resnični odraz želja in potreb tako ene kot druge narodnosti na slovenskem, saj je malo dokumentov pri nas, ki bi jih v fazi priprav tako temeljito pretresali kot smo omenjeni zakon. Pri tem je treba opozoriti zlasti na dvoje povsem različnih šolskih sistemov madžarske in italijanske narodnosti, ker gre v Pomurju za dvojezično predšolsko vzgojo, osnovno šolo in od lanskega leta celo srednjo, medtem ko je na Obali šolstvo narodnostno, se pravi vzgojnoizobraževalni sistem poteka ločeno od vrtcev do srednjega izobraževanja v ustanovah ali s slovenskim ali z italijanskim učnim jezikom.

Osnutek zakona so v postopku do njegovega sprejema obravnavali odbori skupščine SRS, njena komisija za narodnosti ter zakonodajno pravna komisija, organi Izobraževalne skupnosti Slovenije, o osnutku je tekla intenzivna razprava v družbenopolitičnih organizacijah, v komisiji za narodnosti in mednarodne odnose pri RK SZDL Slovenije in še posebej na obah narodnostno mešanih območjih.

Ob smotnih in nalogah vzgoje in izobraževanja zakon še posebej poudarja poleg razvijanja zavesti o pripadnosti narodnosti tudi zavest o pripadnosti socialistični samoupravni skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti v SFRJ. Na narodnostno mešanem območju v občini Koper, Izola in Piran zakon nalaga slovenskim izobraževalnim organizacijam, da se učenci ob učenju jezika narodnosti usposabljaajo za dvojezično spo-

razumevanje, spoznavajo kulturo in druge vrednote obeh narodov ter tako prispevajo k poglobljanju medsebojnega sožitja.

Zakon na podlagi sistemskih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja ureja posebne pravice, ki se nanašajo na organizacijo in vsebino vzgoje na področju predšolske vzgoje, osnovnega in srednjega izobraževanja, obenem pa spodbuja tudi študij jezika narodnosti na visokošolskih organizacijah, saj so pedagoški in drugi delavci, ki obvladajo jezik narodnosti, eden izmed temeljnih pogojev za uveljavljanje dvojezičnosti in poglobljanje medsebojnega sožitja. Visokošolske organizacije so v svoje študijske programe že vključile študij italijanskega in madžarskega jezika. Študij madžarskega jezika je organiziran na katedri za madžarski jezik pedagoške akademije v Mariboru, pouk tega jezika je prek lektorata dostopen tudi vsem drugim študentom, ki v Mariboru študirajo na katerikoli od visokošolskih organizacij. Za študente ljubljanske univerze je na voljo lektorat madžarskega jezika ter študij romanistike in lektorat italijanskega jezika na filozofski fakulteti. Poleg tega imajo pripadniki narodnosti možnost, da na podlagi meddržavnih sporazumov študirajo materin jezik na Madžarskem in v Italiji.

Zakon omogoča tistim, ki so končali dvojezično osnovno šolo (tu gre le za Pomurje) in se vključijo v srednje izobraževanje zunaj narodnostno mešanega območja, da jim srednje šole same ali skupaj z drugimi vzgojno-izobraževalnimi organizacijami omogočijo pouk materinega jezika kot enakopravnega predmeta, če se zanj odloči najmanj pet učencev.

Dobili smo torej nov dokument, ki bo prispeval k poglobljanju sožitja med pripadniki italijanske oziroma madžarske narodnosti in slovenskega naroda ter spodbujal razvoj dvojezičnosti na narodnostno mešanih območjih. Prispeval bo tudi k ustvarjanju takšnih odnosov, da bosta italijanska in madžarska narodnost dejavnik sožitja med sosednjima narodoma in državama ter spodbuda za tvorbo mednarodno sodelovanje. Ustvaril bo predvsem tudi možnosti za svobodno in enakopravno uporabo italijanskega in madžarskega jezika z jeziki narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ne smemo pozabiti, da sta prav vzgoja in izobraževanje izjemnega pomena pri graditvi in razvijanju narodnostnega sožitja. Odveč je pri tem posebej poudarjati, da je tisto pravo sožitje, ki vodi k toplim medčloveškim odnosom na narodnostno mešanih območjih, temelj naše narodnostne politike, kakršno sta gradila in utrjevala tovariša Tito in Kardelj.

Da pa bi črka novega zakona zaživelja v praksi, se bo potrebno dosledno zavzemati zanj. Edvard Kardelj je dejal, da ni nihče od naših ljudi toliko naiven, ne glede na izobrazbeno stopnjo, da bi mislil, da se bo vse tisto, kar smo zapisali, uresničilo samo po sebi.

Barbara GORIČAR

TURIZEM V OBČINI RADOVLJICA (Rodna gruda)

Občina Radovljica obsega 95 naselij, od katerih imata dve naselji značaj mesta in sicer Radovljica s 4845 prebivalci in Bled s 5056 prebivalci. Večji naselji sta še Bohinjska Bistrica in Lesce, ki imata prek 1000 prebivalcev.

Od 30542 prebivalcev jih je blizu 12.000 zaposlenih v družbenem sektorju. Kako skrbijo za turistični razvoj občine, pove že sama številka, da je bilo število nočitev v preteklem letu že blizu milijona. Najpogostejša letna prireditev je državno in mednarodno prvenstvo v veslanju na blejskem jezeru v mesecu maju in juniju.

RADOVLJICA

je turistično mesto in klimatsko alpsko letovišče, ki ima slikovito lego na 100 m visoki terasi nad sotočjem Save Bohinjke in Save Dolinke. V Radovljici stoji rojstna hiša prvega slovenskega dramatika A. T. Linharta.

Sprehajališče v nekdanjem baročnem grajskem parku, kjer sta še ohranjena drevored in severno obzidje in kjer stoji danes spomenik padlim borcem in talcem, skladno povezuje staro mestno jedro z novim naseljem.

V bližini Radovljice je naselje Lesce z umetnim jezercem, ki ga obkroža borov in brezov gozd in kjer je lepo urejen in zelo znan kamping Šobec. Bliznja Kropa je znana zlasti po kovaškem muzeju, pred vhodom v slikovito dolino Drage pa je prijetno naselje Begunje, kjer je bil v gradu med drugo svetovno vojno gestapovski zapor, in kjer je bilo 1282 slovenskih rodoljubov ustreljenih, 650 ujetnikov pa je osvobodil koroški partizanski odred.

BLED

je svetovno znan letoviški kraj, ki slovi po svojem jezeru z otokom in gradom na strmi pečini, po številnih hotelih in gostilnah, prelepih izletih v Radovljico, v Vintgar, pozimi vas popelje ski-bus na Zatrnik s 60 ha urejenih smučišč in 15 km smučarskih prog. Jezero pozimi zamrzne in nudi veliko zabave na svoji ledeni ploskvi, imajo pa tudi umetno drsališče.

Na blejskem otoku je baročna cerkev iz začetka 17. stoletja, ki sodi med najbolj prepričljive primere kulturne in gradbene kontinuitete v Evropi.

Bled je znan po naravnih lepotah, s katerimi je obdarjen kot malokateri kraj. Znan pa je tudi po velikih mednarodnih veslaških prireditvah, po folklornih nastopih, koncertih godbe na pihala ter raznih drugih prireditvah.

Bled, ki je največji alpski turistični center v Sloveniji, ima prek 4401 ležišč.

BOHINJ

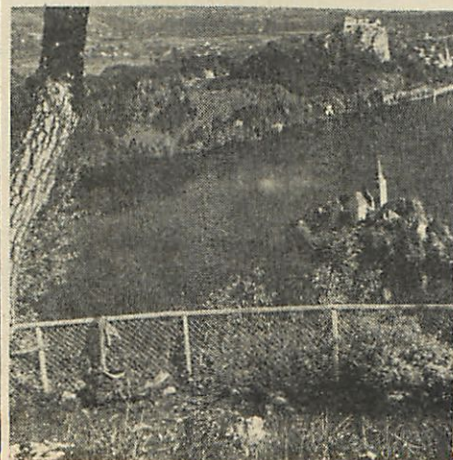
je ena najlepših kotlin v Julijskih Alpah. Leži na nadmorski višini 512 do 570 m in je skupno ime za gorato, sončno pokrajino z več naselji, kjer živi približno 5500 prebivalcev. Dolina se razteza od Soteske do Ukanca, deli pa se na Zgornjo in Spodnjo Bohinjsko dolino. Najlepši okras Bohinja je prirodno ohranjeno jezero, ki je delno ledeniškega izvora in nudi gostom prijetno kopanje, čolnarjenje in ribolov. V bližnji okolici so Jelovica, Pokljuka, Komna, nacionalni park Sedmera triglavska jezera in Vogel, ki vas pozimi vabi z gondolsko žičnico in sedežnicami v gorski svet z idealnimi smučišči.

Poleg Vogla pa se nudijo idealna smučišča z žičnicami na Kobli pri Bohinjski Bistrici in ob vlečnici v Srednji vasi.

Najpogostejše zgodovinske znamenitosti tega predela so Zoisova graščina, stari mlini in žage, stare kašče, cerkev sv. Janeza s srednjeveškimi freskami in vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne. Prijetno je srečanje z našo folkloro in obisk prireditve Kmečke ohceti in Kravjega bala, kjer lahko spoznamo šege in navade naših prednikov.

Letno obišče ta turistični kraj prek 250.000 turistov, od tega 110.000 iz tujine.

V letošnjem letu pa boste imeli možnost, da si ogledate tudi novi muzej NOB v Bohinjski Bistrici, ki bo urejen v hiši bohinskega prvoborca Tomaža Godca. Prav v tej hiši je v letu 1939 deloval tudi naš tovariš TITO. V sklopu tega muzeja je tudi tehnični muzej usnjarsko-strojarske obrti, ki so jo opravljali Godčevi. Prav tako si boste v Bohinjski Bistrici na Vodnikovih cestih, v Stuškovi hiši lahko ogledali tudi mali vojni muzej, ki hrani zbirko iz prve in druge svetovne vojne. V maju je bil odprt tudi novi kulturni dom v Bohinjski Bistrici.

Značilna blejska panorama

Zima na Pokljuki (foto: Janez Zrnc)

SLAP MOSTNICE

Potok Mostnica pri Bohinju se v zatrepu doline Voje najprej prebija skozi slikovita korita v tesni, nato pa pada v petmetrskem poševnem slapu v čudovit tolmun, velik štiri krat pet metre. Iz tolmana se požene čez 21 metrov visok skalni prag v naslednji tolmun, ki mu sledi še en petmetrski slap.

Dostop do slapu je možen iz Stare Fužine pri Bohinju po markirani poti v smeri Voje-Beraški most-zatrep-Uskovnica. V zatrepu se odcepi pot, ki nas po sto metrih pripelje do velikega slapu.

The places you can store a Pacific 14 are numerous.

And perhaps the only thing more amazing than what the Pacific 14 will fit into, is what will fit into the Pacific 14. All the clothes in this photograph, for instance.

While there's room for all these clothes on the inside, there's also room for something else.

A dryer on top.

The gentle tumble washing action gives your clothes a longer life better economics and superior wash results, while using less water, an important feature in areas where the water is precious.

With the Pacific 14, you get all the features you'd expect and more.

For instance, the wash bowl is large and made of stainless steel.

There's an automatic dispenser to ensure even distribution and economic use of detergents and conditioners.

There are 14 wash programmes to suit all washable fabrics.

But with the Pacific 14 you get something else.

Suspamat. A special shock absorbing system that greatly reduces noise and vibration.

Already there are over 3 million Pacific tumble action washers in use around the world.

Due to their years of proven reliability Pacific have extended their warranty to 2 years.

That's double that of other washing machines.

The Pacific 14, now available at selected retail outlets.

Or contact Gorenje Pacific, 8 West Street, North Sydney, N.S.W. 2060.
PH: 929 5277

Fits your lifestyle

pacific
by gorenje

Bert Pribac *Paper presented at a Conference on Awakening of Eastern Europe, M.Lib. (UNSW) 9-3 July 1981, at the Australian National University, Humanities Research Centre, Canberra.

It was not until the 1880s that even this minimal idea or programme became formalized and strengthened by a resolution of the Carniolian state parliament and then reinforced by the many 'tabori' or open camp meetings and in the discussions and dramatic events of the čitalnice (meeting rooms).

The only society that was established before 1848 was the Carniolian Agricultural Society in 1816 which used German as its language of operations and adopted Slovenian only after Bleiweiss became its president around the year 1848. Even then it remained strictly what its name said it to be, an agricultural society. Nevertheless by the end of the century it had 147 branches and almost 10 thousand members, whose economic and political influence cannot be disregarded.

The March revolution in Vienna gave the push to the formation of new societies. Thus, by April 25 in Ljubljana there was established, the Slovene Society, whose motto was very legitimistic and translated liberally reads: 'Everything for Church, Caesar and homeland'. Its president was Bleiweiss whom Prešeren previously, in one of his anti-conservative moods, nicknamed Zinc-white. Bleiweiss' Slovene Society was hardly a revolutionary society. But it played its cultural role nevertheless with the so-called 'besede' - dramatic and singing events which were presented with great patriotic fervour.

Similar and perhaps somewhat more progressive societies were established in the same year also in Trieste, Gorizia, Graz, Celje, Klagenfurt and Vienna. When in 1852 a new association ordinance came into effect, all these societies perished or changed into reading clubs. Thus only political life died in its inception. During the ten year period of absolutism, the only societies that were allowed, were the catholic tradesmen clubs and societies and the professional societies of lawyers, doctors and craftsmen.

A new spurt came in the 1860s with the reintroduction of the constitution. The number of societies that sprung up within the next ten or twenty years is quite amazing. There was a plethora of societies of all kinds which eventually attracted large memberships in the towns and later also in the village. There were choir societies, agricultural and gardening societies, reading societies, political societies, catholic workers societies, catholic printing and publishing societies, workers educational and reading societies, credit and lending societies, general type educational societies, cycling societies, fire defence societies and even funeral societies. By the end of the century, every village, every township had one or more societies. Besides there were also liberal Sokol sport societies, and the competing catholic Orli sport societies.

With the many societies came into the Slovenian cultural and political life also some strife, some conflict between village and towns, priests versus lawyers etc. In the eighties there was already apparent, a definite differentiation along philosophical and political lines in the formation and control of the societies unlike in the 1860 and 1870 when the whole activity was in the name of 'slogaštvo' or concord. By the end of the century, the differentiation which was already evident in the late seventies and eighties, became even more apparent with the third party coming to the fore, the social democratic societies. In addition there were also liberal and socialistic currents in both the traditional groups of the catholics and liberals. The battle for national affirmation was blending them with the conflict between liberal and conservative philosophies and with political affiliations and compromises of all sorts, be that in the countryside or in the Vienna Parliament where the Slovenes had a dozen or so deputies of all persuasions and alliances, who at times voted rather more in accordance with their philosophical orientation, than with their national interests. But coming back to the societies: these societies were not important only for their immediate activity in accordance with the statutes they had, but because all of them, whichever their colour was or their persuasion was reinforced the national

Title of Conference: Romanticism and Revivals; Culture and Nationalism (Continuation) in 19th Century Europe.

consciousness among their members and uplifted the quality of cultural life in the towns and villages. No doubt that the societies had a tremendous role in raising the level of self-worth and self consciousness on a professional or just on a purely human level as well. But when the societies became differentiated along political or philosophical lines, they became also channels for the political parties and persuasions to acquire adherence and influence the population and their environment.

(ii) Libraries, reading societies and reading rooms

The tradition of reading and of libraries in Slovenian lands goes into the middle ages with its many libraries in the monasteries, bishopries and in the feudal castles. Even the National Library of Slovenia claims its origin from the year 1568 through a gift of books by the reformer Trubadur to the estates of Ljubljana and through them to the whole land of Carniola.

With the school reforms in the early 19th century, libraries were officially established in all Lyceums of the provinces, the normal schools and the teachers colleges.

Some of the most prominent Slovenian romantics like Matija Čop and Jernej Kopitar were librarians; Čop was the librarian at the Lyceum in Ljubljana which then had a collection of over 60,000 volumes. He started to collect and add to it systematically Slovenian printings as well. Kopitar was the Imperial Court librarian and censor of the Slavic books in Vienna.

Čop produced also the first Slovenian bibliography in the 1830s for Safarik Literary History. Etbin Costa, a German convert to Slovenian, who became in the 1860s president of the Slovenska Matica continued his effort in producing several volumes more of the Slovenian Bibliography.

Thus, when the reading societies period opened in 1861 with the first society established in Maribor, the Slovenes already had a body of literature, a large number of newspapers, almanacs and tabloids and some expertise in running the many libraries of the parishes and especially of the high schools. They had, above all, as we have seen, a mass of educated people produced by the state school system.

Some experience in running these amateur reading societies and rooms must have been gained also from the short-lived but politically oriented reading societies of Gorica and Trieste which sprung up in the year of the spring of the nation, 1848.

As Kovačič (p.372) and Rutar (p.108) write, the first reading rooms were established principally for the bourgeois classes in the large towns and townships and were intended basically as a means of recreation and keeping up to date with the many aspects of cultural and professional life. They became through the natural process of social intercourse, centres where the liberal and intellectual bourgeoisie transacted many of its social and political affairs. They became a focussing points of the Slovenian liberals of alternative self education, since all the formal education was vested in the church controlled schools or in its flourishing publishing ventures of the Mohorjeva Družba and Matica. The priests and the peasants were not involved in these societies at first. The church in Slovenia was then definitely supporting Austrian conservative politics, but in its own way played a major role in the Slovenian national revival, chiefly through its cultural endeavours. The beginning of the Slovenian true nationalistic movement of the reading room period was restricted mainly to the urban population and the educated farmers. Broadér masses were not included in the initial period because they were either church oriented, or too poor and had no suffrage.

(To be continued)

* ČLANI, S PRVIM JULIJEM BO TREBA PORAVNATI ČLANARINO ZA 1982/1983!!! *

BY VLADIMIR MENART

March, 1982.

Finally, the whole ceremony was conducted in the Slovene language, whilst the duke himself and the nobility were German speaking and substantial sections of the population of Carinthia were German.

Of course, there is an explanation for all these paradoxes, but one has to go way back in the history and look at the peculiarities of the ceremony in the light of the peculiar historical development of the Slovene people.

At the time of their arrival the Slovene tribes were subject to Avar rule. This fate they shared with many other Slavs, especially with southern Slavs and Slavs around Carpathian mountains. Avars were nomadic and pastoral people of Mongolian extraction, whilst Slavs were mainly agricultural people. Every nomad is a soldier whilst this is not true of people tilling land. Nomads are also more mobile and plunder is a part of their every day life. Western Roman empire was overrun repeatedly by Germanic tribes a few tens of thousands strong. Still, Slovenes are around today whilst Huns, Avars, and Goths disappeared ages ago.

In the mountainous Alpine region Slovenes were able to shake off Avar yoke pretty soon. Early in the seventh century united with Slavonic tribes in Bohemia, Moravia and Lusatia, under King Samo, they defeated both Franks and Bavarians in the west and Avars in the east.

At that time Slovenes already lost their tribal character and were ruled by their own princes. The strongest of these princes was the one at the castle Krn on the field of Gospa Sveta. The Latin name for the castle Krn was Civitas Carantana. The prince of Krn was able to extend his rule over most of the lands settled by Slovenes and Slovenes then became known as Carantanians or later Carinthians.

In the historic works the distinction is often drawn between Carinthia and Carantania. The first is used when reference is made to the territory roughly corresponding to the present district of Carinthia and the latter to the larger area, at some or other times including Styria, Upper and Lower Austria, Carniola, and once for a short period even Friuli and Verona. There is no documentary evidence to support this distinction. The medieval documents up until eleventh century use the name Carantania in the same context as the name Carinthia was used afterwards.

In the eighth century Avars again became aggressive towards Slovenes, who sought and got assistance of the Bavarians. They together defeated Avars but at a price. Carantania became a semi vassal state of Bavaria and when Bavaria herself came under Frankish rule a semi vassal state under the Frankish king. The expression semi vassal is used because Carantania still retained her internal autonomy under their own Slovene princes.

Early in the ninth century the Carinthians together with Croats under Ljudevit Posavski unsuccessfully rebelled against Franks. Much of the Slovene higher nobility perished in the wars and the rest were dispossessed by victorious Franks. Carinthia became a county of the Carolingian empire and lost the internal autonomy.

After the German part of the Carolingian empire separated at the end of the tenth century, Carinthia became a duchy and remained so when it became a Hapsburg possession.

It can safely be speculated that Carinthian princes during the earlier times were elected by the then rudimentary Slovene nobility, as such was also the custom among other Slavonic tribes. It is in this election procedure that the ceremony of the Carinthian investiture has its origin. Similar ceremonies were known in other Slavonic lands, but only the Carinthian survived and continued into the feudal period.

Under the Bavarian and Frankish rule the semi vassal Carinthians still elected their own prince, who, however, had to receive approval of the Bavarian and later the Frankish King. It was in this period that Slovenes came into close contact with the Western European institution of land tenure and social structure known as feudalism.

Popular understanding of feudalism is of powerful hereditary aristocratic landowners who lorded it over the peasant serfs tilling the lands. This view is not quite correct in so far as it assumes that feudal lords were owners of the land.

Feudal system had its beginning in the fifth century when Germanic Franks invaded the former Roman province then known as Gaul. The essence of feudalism was that all the land was the property of the sovereign ruler, usually a king. The king then gave the land in feud to his vassals in exchange for services, usually military service. But the property in the land was still retained by the king. The higher vassals could then give parts of their lands in feud to their own vassals for similar services. The feudal system formed a pyramid with the king at the top and peasant serfs at the bottom. The king could always replace his vassals if they did not perform as he wished. This was the theory, the practice depended on the strength of the king. There always were strong and weak kings. Originally the position of vassals was not hereditary. It gradually became hereditary from the eleventh century onward.

William the Conqueror was, in respect of his possessions in France, a vassal of the French king as the Duke of Normandy and at the same time an independent King of England. As a matter of fact, his own experience as an unruly vassal of the French king convinced him to keep his vassals in England in complete subordination.

In England all land was the property of the king with the exception of the land granted to the church. On the Continent of Europe many properties were allodial, i.e. in the absolute ownership of nobles and some free peasants.

When Franks, early in the ninth century, subjugated Carinthia they replaced the prince with a vassal count and the higher Slovene nobility with Frankish and Bavarian vassals.

At that time there was in Carinthia a relatively large class of kosezi, who were free peasants, but whose land was allodial, i.e. it was their absolute property and not subject to feuds. The absolute ownership of their plots of land, although relatively small and no bigger than the plots of serfs, gave them independence and through it considerable power.

Kosezi, as it was said, were a peculiar Slovene institution. Germans translated the Slovene word Kosez with the German word Edlinger. There are still many people in Carinthia and Styria bearing the surname Edlinger and there are many places with the name Kosezi or Edling, in Carinthia, Styria and Carniola. These are the places which were in the medieval times settled by kosezi.

Spomenik tov. Tita v Titovem Velenju

sva si delila z dvema prijaznima ženskama iz Postojne, ki sta šli na obisk k sinu oziroma k bratu. S seboj sta imeli pet vreč, v katerih je miroval na kose narezan prašiček - pečen seveda.

Potovanje od Ljubljane do Pariza je trajalo točno 24 ur! Zamudi zaradi snega se je pridružila še običajna zamuda na mejah (italijanska, švicarska, francoska). Z veseljem se bom še večkrat spomnila na prijaznega uslužbenca, ki nam je zjutraj pripravil toplo turško kavo, čeprav nisem imela več dovolj dinarjev, da bi mu plačala.

"Dober dan, Pariz!" Kako se je počutil Claude, ko je spet stopil na domača tla, ne vem, vem le, da se je nakremžil, ker je deževalo! A vendar, moram priznati, da se je vreme kmalu izboljšalo in najin dopust pri moževih starših je minil kar prehitro. Če sva pri nas v Sloveniji vsak pridobila nekaj kilogramov, sva si jih v Franciji pridobila še dvakrat toliko, saj poznate francoske obroke!

Nasplošno je bil najin obisk namenjen družini, zato se nisva igrala turiste. Uspelo nama je ukrasti en dan, da sva se odpeljala v Pariz in obiskala kavarno, v kateri sva si prvič rekla nežne besede (več pa ne povem!), nakupila sva cel kup čudovitih spominčkov, si ogledala "Les Halles", ki so v treh letih zelo "zrasle". Menda ni treba omeniti, da je skoraj cel dan deževalo in da je pihal mrzel veter, tako da na ulicah res ni bilo prijetno.

"Praznovanja so končno za nami," sem napisala v dnevnik drugega januarja 1982, in potem začela z veseljem pakirati. S Claudom sva si spet želela pustolovščin, novih doživetij, in zato nisva imela preveč grenkobe in soli v grlu, ko sva se od vseh poslovila. Poleg tega sva imela zvrhan koš skrbi: preveč prtljage, poledenele ceste. Do letališča sva se morala peljati z vlakom, potem dve uri zamude - letalo je še vedno bilo v Nemčiji, ko bi že moralo poleteti iz Pariza! Torej, spet čakanje; letališče Charles De Gaulle je zelo moderno. Moram priznati, da so francoski arhitekti zelo "avant garde" (Center Beaubourg, Les Halles, letališče, ipd.)

Končno, Air Sri Lanka se še enkrat opraviči in nas povabi v letalo, medtem, ko se blede zimsko sonce poslovila in ga megla grobo objame.

Med Francijo in Nemčijo je naša višina okoli 31.000 stopal, potem se dvignemo do 33.000. Okoli dveh zjutraj pristanemo v Bahrainu. V zraku je že čutiti toploto (16°C),

Ker sva imela cel dan pred nama, in lepo sončno vreme, sva se sprehajala po Ljubljani. Spet sva šla po ulici, kjer živi sestra prijatelja Tomaža, ki sva jo bila obiskala. Potem sva šla peš na ljubljanski grad, pa v Tivoli. Ulice so bile praznično okrašene za novo leto. Na srečo sem našla odprto lekarno, kajti takrat sem že pošteno smrkala in kihala. Kaj hočemo, v Sydneyu sem postala "mehka", izgleda. Telefonirala sem teti, pri kateri so čakali domači, in se od njih še enkrat poslovila. Težko je biti ločen več let, a takšno je pač življenje.

Končno sva bila spet na vlaku, čeprav tudi Simplon Express ni za drugam, kot za v pokoj, sva tokrat vseeno imela rezerviranih dvoje ležišč. Kupej

potep

Potopis

zima je ostala daleč za nami. Ko kasneje nadaljujemo naš polet proti Colombu, letimo preko Lakadene otokov, kjer naletimo na močno neurje, ki pa kmalu ostane za nami.

Četrtega januarja, ob 10.40 zjutraj smo pristali v Colombu, Sri Lanka. Na letališču je takšna zmešnjava in vročina, da sva takoj od potenja in od jeze rdeča kot purana. Zapisala sem v dnevnik: "muhe me obletavajo, rada bi se hitro odpeljala v hotel, a kaj, ko pa najin šofer nekam izgine in se vrne šele čez pol ure! Ko naju končno odpelje v hotel Blue Lagoon, oddaljen od letališča več kot 20 kilometrov, šele spoznava, da je hotel blizu morja in ne v mestu samem. Malo sva razočarana, a ne za dolgo. Hotel je zelo romantičen,

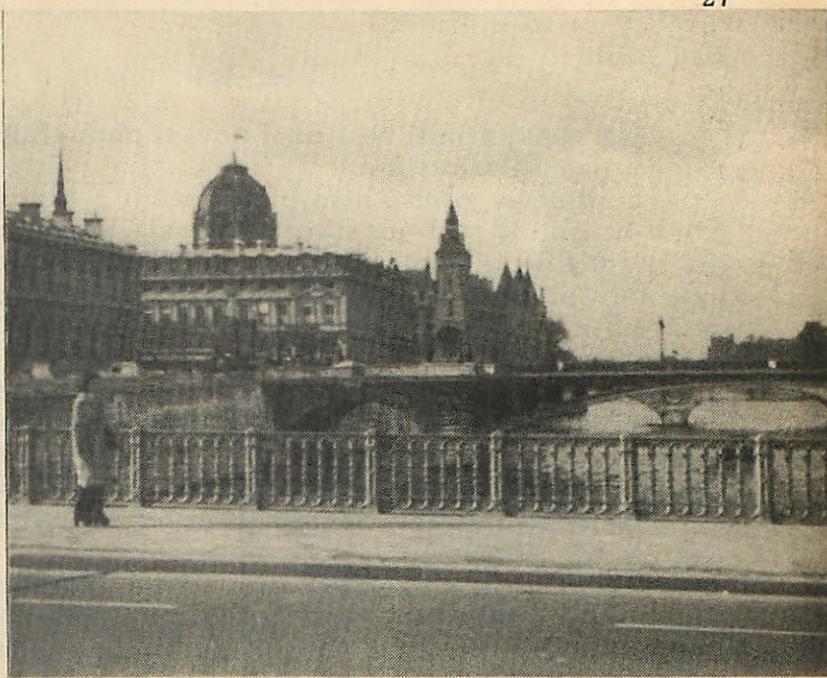
obdan s prelepim parkom, polnim čudovitih dreves in rož. Najina hišica je prikupna, opremljena na stari, kolonijalni način. Velik ventilator na stropu se suče 24 ur na dan, kajti vročina in vlaga sta neznosni. Najini postelji sta skriti vsaka v svoji mreži proti komarjem. V kopalnici naju pozdravi martinček in potem uide čez okno v vrt. (Kasneje se je vrnil, s prijatelji, tako da sva vedno našla vsaj dva, ki sta se plazila po stenah ali tleh!)

Restavracija hotela je na vrtu. Komarji so hudobni, zato se kmalu preseliva drugam. Najin obisk je organiziran, na letalu sva se o vsem dogovorila. Prvi dan: ostaneva v hotelu, se sprehodiva po bližnji okolici, in plavava v čudovitem bazenu. Drugi dan: obisk Colomba. Tretji dan: z najetim avtom in šoferjem obiščeva Kandi. Četrty dan: sončenje in plavanje. Peti dan: odhod z letalom proti Singapuru.

Prvi dan je minil skoraj brez problemov. Pravim "skoraj", ker sem bila dovolj neizkušena, da sem se na cesti spoprijateljila z vaškimi otroci in od njih sprejela pest morskih školjk. Zaradi tega so potem sitnariji okoli naju tako dolgo, da sem jim dala en glavnik iz mojih las! Joj, le kaj sem storila! Pričeli so plešati okoli naju in pripovedovati, da smo zdaj vsi prijatelji, da bodo šli z nama v hotelsko sobo, kjer jim bom lahko dala denar in kup daril! Čeprav se nerada lažem, sem se tokrat morala zlagati, da me boli glava in da se bomo spet videli drugi dan. Lahko mi verjamete, da od takrat naprej nisva šla več na sprehod v vas, ampak sva se peljala s taksijem!

Drugi dan je bil poln razočaranj, na katera nisva bila pripravljena. Če prebirate turistične podatke ali gledate lepe slike Sri Lanke boste, tako kot midva, pretreseni nad umazanijo, smradom in revščino, ki vas udari kot bič.

(Se nadaljuje)

Palais de Justice - Pariz

Kandy Lake - Sri Lanka

Na ruski fronti so Nemci počasi popuščali. Angleži in Amerikanci so se že počasi pripravljali na invazijo.

Italijani v Afriki niso bili uspešni - skoraj bi izgubili Abesinijo, če jim Nemci ne bi prišli na pomoč pod vodstvom generala Rommela. Rommel je vodil vse akcije v Afriki. Vedel je tudi, da je angleški field-marshal Montgomery hraber borec. Rommel je kljub temu napadel Tobruk in pregnal Angleže od tam. V Abesiniji so Italijani zamenjali generala de Bono z generalom Grazianijem, ki je prevzel vrhovno vodstvo in v treh mesecih došel v Addis Ababo.

Po invaziji v Caenu, Francija, se je cela situacija spremenila - posebno pri vojaštvu je nastalo mnogo nezadovoljstva. Nemci so se pričeli umikati proti Parizu; mnogi med njimi so dezertirali, to je, odvrkli so orožje in se skrivali v gozdovih in se kasneje pridružili francoskim partizanom. Tudi oficirji so bili različnega mnenja. Dobro so vedeli, da ne bo mogoče obdržati postojank in odbijati vedno močnejše napade Angležev in Amerikancev, ter Francozov.

V Nemčiji je nastalo težko stanje zaradi hrane, ker ni bilo prevoznih sredstev, razen voza in konj. Vlaki in tovornjaki so bili namenjeni za vojaške potrebe; potniških vlakov skoraj bilo ni. Če je človek hotel potovati iz Muenchena v Berlin, je moral imeti od Gestapa posebno dovoljenje in še potem je vožnja trajala skoraj tri dni. Z avtomobilom ni bilo mogoče potovati, ker ni bilo bencina na prodaj. Ceste so bile slabe, mostovi porušeni, prehod preko rek onemogočen.

Glavna obrambna linija je bila določena na reki Rhein. Tu so se Nemci močno utrdili za obrambo Reicha. Kar je bilo na drugi strani reke, je bilo izpostavljeno napadom in ljudje tam so imeli samo to izbiro, da so lahko bili ubiti ali pa vojni ujetniki.

Angleži in Amerikanci so pozivali Nemce na predajo. Kdor se je predal, je ostal živ. V kratkem času so anglo-ameriške čete zajele okoli sto tisoč Nemcev, ki so odvrkli orožje in odšli prostovoljno v ujetništvo v Anglijo, kjer so nekaj časa delali na farmah, pozneje pa so bili transportirani v Kanado, nekateri v Toronto, nekateri v Montreal. Tam so ostali do 1945. leta, nakar so jih Angleži spet prevažali nazaj v Dover, odkoder so se leta 1946 lahko vrnili v Nemčijo na svoje domove.

Ko so anglo-ameriške čete prišle do reke Rhein, so naletele na srdit nemški odpor, čeprav so bili Nemci skoraj na kraju svoje vojaške moči. Boji so trajali samo dva tedna, nakar so Nemci zapustili obrambno linijo in se umaknili v notranjost Reicha.

Anglo-ameriške čete so prešle na drugo stran reke in nadaljevale pot v smeri proti Karlsruhu, Stuttgartu in naprej za Muenchen.

Mnogi Nemci so si oddahnili, ko so zagledali Angleže in Amerikance - bili so v večnem strahu pred Gestapom, saj ni nobeden vedel kaj se mu lahko zgodi, če pride v roke Gestapu.

Nemci so odstopali proti jugu, od Muenchena proti Salzburgu, ena od njihovih kolon pa se je podala na pot proti Garnisch - Partenkirchen in zatem naprej do Berchtesgarden.

Med tem časom so esesovci poskušali odpraviti okoli 20.000 ujetnikov iz K.L. Dachau na prisilno delo, to je, na kopanje rovov za vojaštvo, katero naj bi odbijalo anglo-ameriške napade.

V K.L.D. so s to akcijo začeli esesovski oficirji; akcija pa ni bila dovolj uspešna, kar je pokazal že prvi "transport": da akcije ne bo mogoče izvesti do kraja.

Med tem časom so Anglo-Amerikanci prestopili reko Rhein in se hitro bližali proti Bavarski. Esesovci niso pokazali nobenega uspeha pri obrambi ali protinapadu.

Himmler je odločil, da se mora K.L. Dachau popolnoma uničiti, vse ujetnike postreliti, ostanke taborišča Dachau razbiti z bombami in zažgati vse dokumente in tako zabrisati vsako sled.

Himmler je v Reichs ministrstvu v Berlinu 10. aprila 1945 lastnoročno podpisal odločbo, v kateri je bilo rečeno, da ne sme niti eden živ ujetnik priti v roke Anglo-Amerikancem. Ta odločba je bila poslana istočasno v vsa koncentracijska taborišča.

Takratni vodja taborišč, Weiss, je takoj sporočil Himmlerju, da odločbe ne bo

SE SPOMINJA

mogoče izvesti, ker se vodstvo taborišča (višji SS-oficirji) nikakor ne strinja s tem, da bi pobili vse ujetnike, katerih je bilo okoli 40 tisoč, in noče prevzeti odgovornosti za ta zločin.

Dnevi so potekali v negotovosti. Nihče ni vedel kaj bo naslednji dan prinesel, vsak pa je računal z najboljšim izhodom iz tega položaja.

Amerikanci so zavzeli Stuttgart in se že bližali Augsburgu, mestu, ki je oddaljeno približno 55 km od Dachaua. 29. aprila 1945 je sedma ameriška armada Dachau osvobodila. Ko je armadni general videl, kaj se je v taborišču dogajalo, je dal postreliti vse esesovce, ki so stražili taborišče.

V zadnjih mesecih pred zavzetjem, od januarja pa do aprila 1945, je v taborišču začelo vsega primanjkovati in hrana se je zelo poslabšala. Dnevni obrok je bil znižan na samo 200g kruha, 50g margarine. Iz taboriščne kuhinje so po blokkih razvažali tudi toplo hrano, ki pa je še zdaleč ni bilo dovolj in ki se je sestojala iz slabo kuhane repe, med katero so plavali umazani makaroni, z dodatkom zelenjave: največ kuhanih kopriv in smrdljivega zelja.

V taborišču Dachau je zavladal tifus, za katerim je zbolelo okrog pet tisoč ujetnikov, od katerih jih je preživel samo okoli 500.

Kakor hrana, tako tudi obleka ni bila dovoljšnja. Za obutev so služile coklje s podplati iz lesa. Vsak ujetnik je na svoji obleki nosil številko in oznako kam pripada.

V taborišču Dachau so bili zastopani vsi evropski narodi in vsak je imel svojo oznako, kot na primer: U.S. (Amerika), E (Španija), I (Italija), R (Rusija), G (Grčija), U (Madžarska), Y (Jugoslavija), A (Avstrija), B (Belgija), H (Holandija), P (Poljska), F (Francija), AL (Albanija), ENG (Anglija).

Vsaki ujetnik je moral biti zaposlen kajti, v Dachau so bila razna skladišča za vojaštvo in tudi delavnice za pripravo motornih vozil. Velika skladišča so bila do vrha naložena z blagom namenjenim za izdelovanje vojaških oblek. To blago je prispelo iz Češko-slovaške, kjer so Nemci po zavzetju zaplenili tovarne in v toku nekaj dni transportirali vso naropano blago v Nemčijo.

V krojaških delavnicah so ujetniki-krojači delali po 12 ur dnevno. Poleg njih so bili tam zaposleni tudi drugi ujetniki, ki so "peglali" (likali) vojaške obleke.

Drugi objekti so bili namenjeni za skladišča.

V Dachau taborišču je bilo veliko ujetnikov zaposlenih v taboriščni kuhinji in pri razvažanju hrane po blokkih. Ujetniki pa so delali tudi v taboriščni policiji in v skupini za vzdrževanje reda in čistoče.

Taborišče je imelo tudi delovni urad in tolmače za druge jezike. Pri lagerskih ujetnikih je bil kot glavna oseba lagerski starešina, ki je moral vsako jutro in vsak večer "raportirati" število živih in mrtvih ujetnikov. Mrtvi so bili navzoči pri štetju. Kdor je bil nesposoben za delo, se je moral javiti vodji bloka, ki ga je poslal k zdravniku na pregled. Če je zdravnik ugotovil, da ujetnik boluje za kakšno boleznijo, ga je poslal v "revir". To je bil blok za obolele osebe, neke vrste zasilna bolnica.

Zdravnik drugače ni bil na razpolago. Za obvezovanje ran je služil stranišni papir močnejše vrste. Če je bil ujetnik težko bolan, so ga strežniki dali v blok za umirajoče, kjer ga je smrt rešila bolezni. Naslednji dan je ogenj v krematoriju opravil svoje delo in in spremenil truplo v prah za vedno.

Delo v krematoriju je bilo še posebno težko, ker se je delalo podnevi in ponoči. Trupla umrlih so bila pred vrati ob vhodu v krematorij po več dni, ker jih ni bilo mogoče tako hitro zažgati; tam so začela razpadati in razširjati smrad.

V krematorij so dovažali tudi trupla ubitih oseb iz okolice, ki so bile žrtve bombnih napadov.

(Se nadaljuje)

STE ŽE PORAVNALI ČLANARINO ZA FINANČNO LETO 1982/1983? NA NASLEDNJEM OBČNEM ZBORU BO VSTOP DOVOLJEN SAMO FINANČNIM ČLANOM.

KoTiČEK

CiCiFuJ

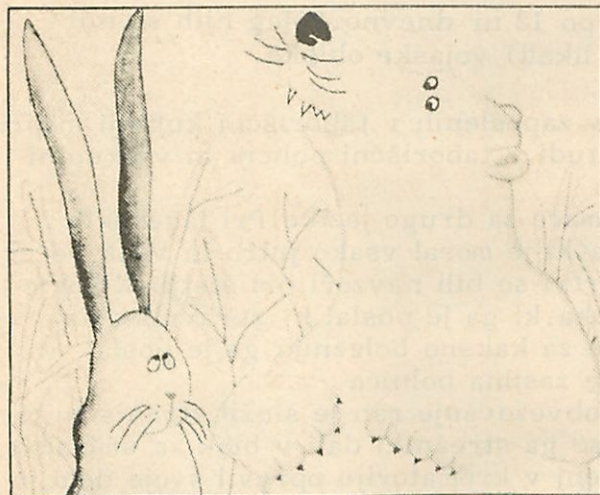
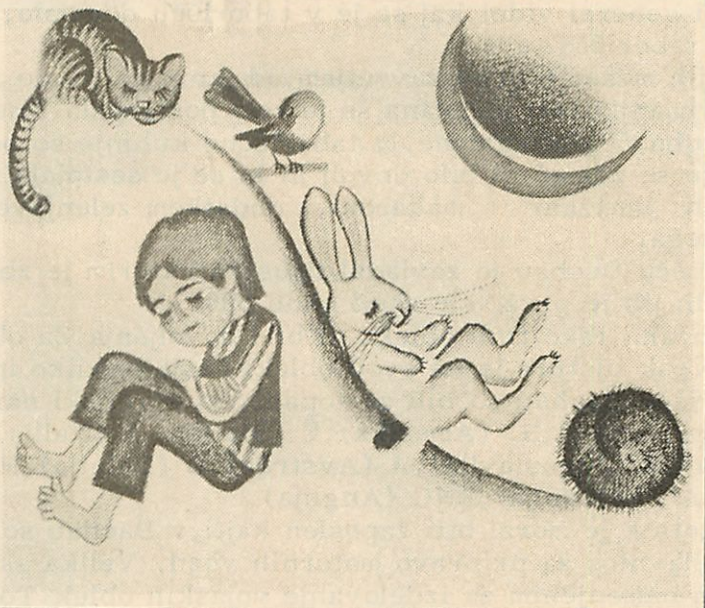
Bojan Pisk

PRED SPANJEM

Preden naš Klemen zaspi,
morajo vsi prej zaspati:
mucka, miška in ptiček,
zajček, jež in konjiček,
Primož, ki igra se za vrati,
in muha, ki v sobi brenči.
Nato pa še tete in strici
in mami, da je po pravici.

Le očka takrat ne zatisne oči,
da ne pozabi še koga,
k' več ne bedi.

Narisala Lidija Osterc

Slavko Pregl

ZAJEC IN BELI MEDVED

»He, he, koliko časa si se pa ti umival, da imaš tako bel
kožuh.« je zajec vprašal belega medveda.

»Toliko, kot so tebi nategovali ušesa, da imaš tako dolga.«
je beli medved odgovoril zajcu.

Narisala Marija Lucija Stupica

Niko Grafenauer

Ušesa

Ušesa so kamrica sluha.
Lahko so zelo poslušna,
lahko so gluha,
ali pa le naglušna.

Tista najbolj zvedava
ne preslišijo nikdar ničesar.
Kot kakšna prisluškovalna naprava
vlečejo vse na ušesa.

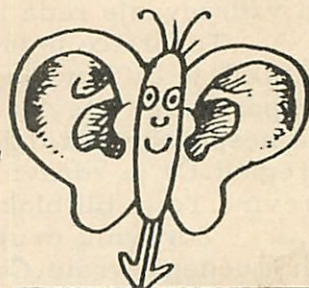
Včasih v ušesih zvoni,
da odmeva po vsej glavi.
Takrat se glava jezi,
ker zvončka nihče ne popravi.

Če si počitka želijo,
ušesa ne ležejo spat,
samo na ušesih sedijo
in ne odpirajo vrat.

V ušesnih veččinah veljajo
za čudo nad vsemi čudesi
taka ušesa, ki znajo
striči z ušesi.

Le nekaj ne gre in ne gre
ušesom v glavo:
zakaj se jim vse smeje,
če slišijo rasti travo!

Narisal Marjan Manček

STARŠI!

Dajte pomoč in vzpod-
budo svojim otrokom,
da se vadijo v branju
in pisanju slovenske
besede. Otrok bo ve-
sel, ko bo videl svoje
pismo (ali risbo) na-
tisnjeno v "Slovincu".

Znate slovensko brati in pisati?

Young Aussie Slovenes

Written by Alexander Thomas Zohar (10 years)

STRANDED

It is 1984. My friend David Payne, myself and a few more people went on a voyage to look for some islands.

After lunch we rest our ship and had a rest for the night.

Early in the morning I woke up and I saw a new ship that I've never seen before. I thought it was one of those old ships which used to take first settlers to Australia.

We were all out of bed by now. I called my mates out on the deck.

"I am the captain of the ship now and my name is Captain James Cook. You are under my orders," I told them.

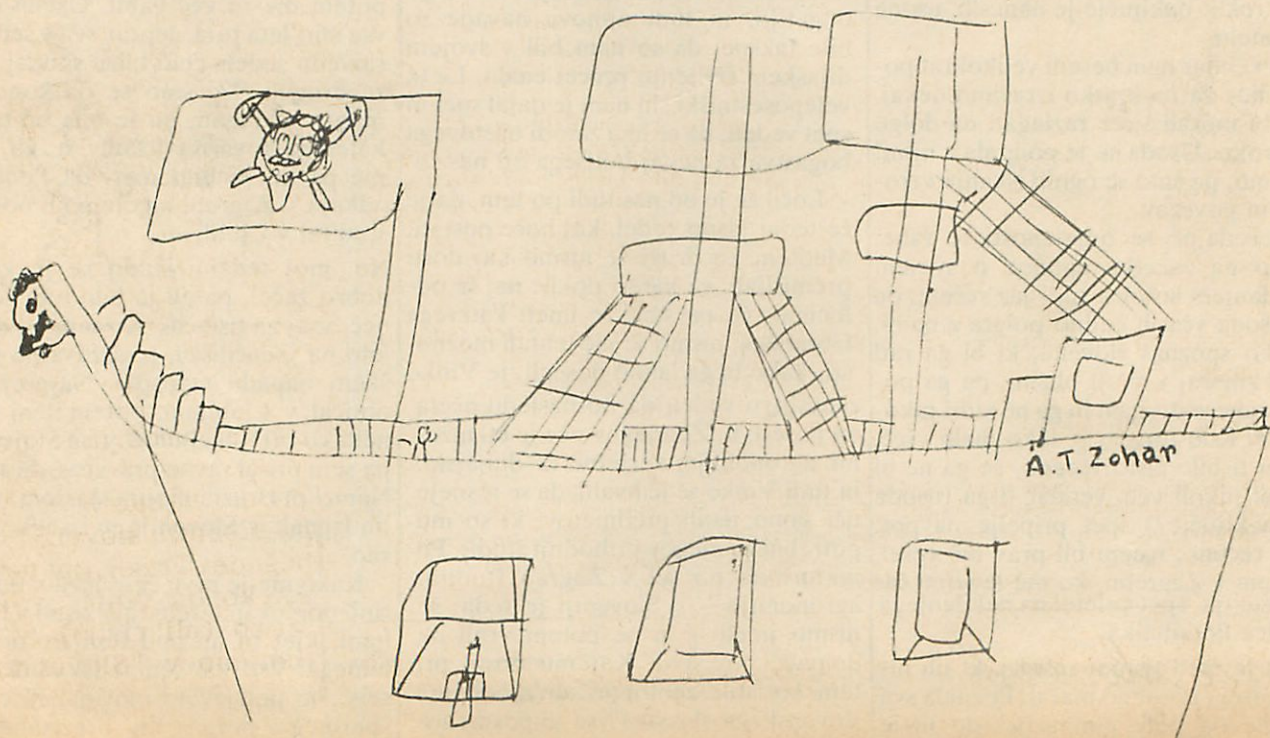
We have been on the sea for that long that we ran out of food. We were all starving. My friend Coyote already died of starvation, so I made a coffin and put Coyote in it.

When we were sailing, we met a strange ship. We attacked it and we lost. I was put in a coffin too, with two bottles of wine and some food. I fell asleep and dreamed.

I found myself on the sand. I heard someone knock on the coffin. My friend was there! What a strange surprise! About sixteen meters from us was our ship. It was completely wrecked. Coyote and I started repairing it.

I went exploring and I had a gun with me. I shot down some coconuts. When I got back we had finished the ship and we had to sleep in the cabin. The next day we went out hunting again with our guns. I found a hut which had a radio and CB in it. I called the Air Force. The plane soon came and dropped some boxes of food.

The island was like a paradise. We were thinking of staying there forever.

Plamenica

Pri založbi Borec v Ljubljani je izšla zbirka šestih novel JANEŽA GRADIŠNIKA. Povezujejo jih glavni junak Matija, ki nastopa kot udeleženec v dogajanjih in pripovedovalci (novele so namreč pisane v prvi osebi), čas narodnoosvobodilne vojne in Zagreb. Avtor pravi:

»Te novele skušajo leposlovno zajeti nekaj odlomkov iz delovanja Slovencev, združenih v Osvobodilni fronti v medvojnem Zagrebu. Snovno je v njih le malokaj, kar se ne bi bilo res zgodilo ali se vsaj ne bi bilo moglo enako zgoditi, tako da pričajo o neki resničnosti.«

Predstavljajo nam vrsto usod in dogajanj, kot jih je doživljal »preobčutljiv izobraženec«, kakor se oceni pripovedovalec Matija sam. Pripoved teče neprisiljeno, ljudje, ki nam jih avtor predstavi, so pretresljivo človeški, seveda pa je vseh šest novel napisanih v izredno lepem jeziku, saj jih je spisal eden od najpomembnejših slovenskih prevajalcev in jezikoslovcev. Zanje je tudi prejel Kajuhovo nagrado za leto 1980.

Iz Gradišnikove knjige Plamenica objavljamo uvodni del prve novele z naslovom VALJHUN.

Kadar se nam v življenju primeri kaj takega, česar ni bilo mogoče pričakovati ali še slutiti ne, govorimo o naključju ali o usodi. A to sta le besedi, s katerima izražamo nekaj česar si ne znamo razložiti. Kar se je zgodilo, ostane nepojasnjeno tudi potem, ko smo rekli: naključje je nanese, usoda je hotela.

In vendar nam besedi velikokrat pomagata, da na kratko izrazimo nekaj, kar bi morali sicer razlagati na dolgo in široko. Usoda se je poigrala z njim! rečemo, pa smo se ognili iskanju vzrokov in povezav.

Zavedajoč se omejenosti te rabe, lahko na začetku zgodbe o svojem nekdanjem sošolcu tudi jaz rečem, da se usoda včasih čudno poigra z nami. Lahko spoznaš človeka, ki bi ga rad imel zmeraj v svoji bližini, pa ga potem zanese drugam in ga ne vidiš nikoli več. Kdo drug ti je tako malo všeč, da bi ti bilo čisto vseeno, če ga ne bi srečal nikoli več, vendar ti ga (usoda ali naključje?) spet pripelje na pot. Jaz, recimo, nisem bil prav nič vesel, ko sem v Zagrebu, ko me je vojni čas zanesel tja, spet naletel na nekdanjega sošolca Podobnika.

Bil je med tistimi sošolci, ki jih nikoli nisem posebno maral. Poznala sva se šele od pete gimnazije, do male

mature je hodil v šolo v Ptuj. Menda so ga starši najprej poslali tja, ker so imeli tam sorodnike, da je lahko stanoval pri njih in imel boljše varstvo – lahko bi se tudi reklo, da je bil bolj pod nadzorstvom. Tako je prišel med nas šele v času, ko smo se šteli že napol za odrasle in se začenjali ozirati za dekleti. Iz svojih izkušenj vem, da traja, kadar se dijak tako pozno prešola, precej časa, preden ga novi sošolci zares sprejmejo medse. Vinko Podobnik pa se tudi ni posebno trudil, da bi se zbližal z nami. Bil je bogataški sin, in pri njem je ta beseda res nekaj pomenila: njegov oče je bil veleposestnik, lastnik velikanskih gozdov na Pohorju in razsežnega, zgledno urejenega posestva pod njim. Posebno velike denarje mu je menda nosila živinoreja, saj les v tistih časih ni imel prave cene.

Petošolci se gotovo ne menijo dosti za reči, kot sta kupčevanje in premoženje, pri Vinku pa smo za to vsi vedeli, morali vedeti: očetovo bogastvo je omenjal tako pogosto, da smo ga bili povečini kmalu siti, in tudi sicer je bil pravi bogatinski ošabnež – ta vzdevek sem mu dal sam pri sebi, in enkrat ali dvakrat, ko sva se huje sporekla, sem mu to besedo tudi vrgel v zobe. Pa ni bilo videti, da bi ga bil kaj zares prizadel, morda mu je bilo skoraj všeč. V razredu smo imeli še nekaj drugih sinov in hčera premožnih staršev, pa si nobeden ni toliko domišljal na svojo bogatijo, in tudi njihove navade so bile takšne, da so nam bili v svojem dijaškem življenju precej enaki. Le ta veleposestniški sin nam je dajal spet in spet vedeti, da se ima zaradi očetovega bogastva za nekaj boljšega od nas.

Ločil se je od nas tudi po tem, da je že tedaj jasno vedel, kaj hoče postati. Medtem ko drugi še nismo kaj dosti premišljali, za kateri poklic naj se odločimo, če pa smo že imeli katerega izbranega, nismo še nič tehtali možnosti, kako bi ga lahko dosegli, je Vinko zanesljivo vedel, da bo nasledil očeta na posestvu. Že njegov oče je bil inženir agronomije, verjetno še dunajski, in tudi Vinko se je hvalil, da se resneje uči samo tistih predmetov, ki so mu potrebni za njegov prihodnji študij. Po maturi da bo šel v Zagreb študirat agronomijo – v Sloveniji je tedaj še nismo imeli – in se potem vrnil na domače posestvo. Kaj mu bosta pri tem koristila zemljepis ali zgodovina slovenskega slovstva? se je posmeho-

val. A nam drugim se je zdelo, da s tem bolj opravičuje svoje slabše učne uspehe, zakaj bil je zelo povprečen dijak in je nekatere predmete izdeloval samo s popravnimi izpiti.

Pozneje sem spoznal tudi njegovo sestro, bila je dve leti mlajša od njega in je prišla na našo šolo istega leta kot on. Težko si je bilo misliti, da sta to brat in sestra: ne samo, da si na zunaj nista bila preveč podobna, ločila sta se tudi po značaju in vedenju. Sestra je bila sicer po navadi oblečena precej kričeče, tako da si jo med skromnejše opravljenimi sošolkami brž opazil; ampak v tem se je gotovo izražal slabi okus njene matere. Kadar pa sem jo srečal in kaj govoril z njo, sem se zmeraj čudil, kako ne kaže niti trohice tiste domišljavosti, ki me je odbijala pri Vinku.

Njegovi bahavosti je bilo primešanih še nekaj drugih neprijetnih lastnosti – ali pa se je samo meni tako zdelo. Zakaj v razredu jih je bilo nekaj, ki so se dobro razumeli z njim, čeprav smo jih drugi sumili, da so se ga oprijeli predvsem zato, da jim je plačeval za kino in jih vabil v slaščičarno. Enkrat ali dvakrat je povabil v kino tudi mene; a čeprav sem od doma dobival tako malo denarja, da sem si moral manjkajočega služiti z inštrukcijami, sem povabilo odklonil – če ne morem hoditi v kino za svoje, tudi za tuje ne maram, nekaj takega sem mu rekel, in potem me ni več vabil. Ostala sva si vsa štiri leta tuja, čeprav sva v sedmem razredu sedela celó blizu skupaj, drug za drugim. Ko smo se na koncu po maturi razhajali, mi je bila od marsikaterega tovariša ločitev težka, prav nič pa mi ni bilo mar, da Podobnik odhaja v Zagreb, medtem ko bom jaz študiral v Ljubljani.

No, moj tedanji študij se je komaj dobro začel, pa ga je bilo tudi že konec, vsaj za tisti čas. Ko sem bil drugo leto na vseučilišču, je država po nemškem napadu razpadla. Najprej sem obtičal v Ljubljani, potem sem se le nekako pretolkel domov na Štajersko, pa sem prišel ravno pravi čas, da so me Nemci pridružili mojim staršem, ko so jih izgnali iz Slovenije in izselili v Borno.

Kako me je prve čase jezilo, da sem rinil domov in nisem rajši ostal v Ljubljani, kjer bi mi pod Italijani ne bilo hudega! Vse, kar sem tedaj videl okoli sebe, je potrjevalo moj občutek vseplošnega poraza in brezizhodnega

položaja, v katerem so se sesuli vsi naši upi v lepo prihodnost. Težko bi me bil tedaj kdo pridobil za delovanje, za kako skupno stvar; prepričan sem bil, da mojih moči ni za kaj več ko za životarjenje in za reševanje lastne kože.

Kakor v potrditev moje črnogledosti se mi je primerilo še to, da so me oblasti tako imenovane neodvisne hrvaške države prištele med svoje državljane in mi kot dolžnost naložile, da moram odslužiti vojaški rok. Poslali so me v Zagreb, tam pa so me čez nekaj mesecev po pomoti ali kdove zakaj odpustili iz vojske. Prepričan sem bil, da bodo to pomoto prej ali slej odkrili in me spet vpoklicali, zato sem skušal naglo najti službo, ki bi me varovala pred vpoklicem. Kakor se mi je sreča nasmehnila že s tem, da so me izpustili iz vojske, mi je ostala zvesta še naprej: našel sem si zaposlitev v tekstilnem podjetju, ki je med drugim zalagalo tudi vojsko. Glede na moje maturitetno spričevalo so me postavili za nadzornika v skladišču. Za takšno delo sicer nisem bil šolan, a bilo je razmeroma lahko, tistih nekaj reči, ki jih je bilo treba vedeti o raznih vrstah blaga, sem se hitro naučil – povrhu pa je blaga primanjkovalo in je bilo skladišče dostikrat napol prazno. Dobival sem za tiste čase dobro plačo, tako da mi je vsak mesec nekaj ostajalo, še več pa se mi je zdelo vredno to, da sem imel precej prostega časa, čeprav danes ne vem več, kaj sem tisto prvo leto počel z njim.

Moral pa sem si poiskati stanovanje, in to v medvojnem Zagrebu seveda ni bilo lahko. Prve mesece sem se stiskal po zelo neprimernih luknjah in med čudnimi sostanovavci, potem pa sem našel sobo pri stari gospe, ki se mi je zdela še vsa iz nekdanjih avstro-ogrskih časov. Ne samo da se je oblačila po modi iz tistih dni, po vseh dvajsetih in nekaj letih, ki jih je preživela v Jugoslaviji, je znala še vedno samo madžarsko in nemško. Vsa sreča, da sem se v gimnaziji naučil toliko nemščine, da sem se lahko sporazumeval z njo.

Tako sem se spravil v razmeroma varen kot, in kaj vem, kako bi bil preživel naslednja vojna leta, morda bi bil kar običajen tam, ko ne bi bil kakega pol leta po tem, ko sem prišel v Zagreb, na ulici naletel na starega znanca, zemljepisca Rožanca, ki je bil doma iz našega mesta in sva si bila lobra še iz otroških let. Po šolanju je bil eno leto pred menoj, na Hrvaško pa ga je zaneslo podobno kot mene, le

da so bili domači izseljeni v Srbijo in je v hrvaško državo prebegnil zato, ker ga je zaradi podtalnega delovanja lovila Nedićeva policija. Zaradi neke nezgode v otroštvu je imel eno nogo krajšo in je nekoliko šepal. Pač zato si ni upal oditi v partizane in je deloval v mestu. Kmalu po prihodu v Zagreb je zvedel, da imajo tamkajšnji Slovenci svojo podtalno organizacijo, poiskal si je stik z njo, začel delati, in kmalu je postal član Mestnega odbora Oslobojilne fronte. Ko sva se srečala, kar verjeti ni mogel, da ne delam v tej organizaciji, da sploh ne vem zanjo. Redkokdaj v življenju sem moral poslušati tako ostro pridigo, kot mi jo je tedaj naredil, tako da sem ga na koncu poslušal ves osramočen in komaj čakal trenutka, ko bo nehal in mi dal priložnost, da ponudim svoje sodelovanje. Pozneje, ko sem delal z njim, sem se sam čudil, kako je bilo mogoče, da sem zabredel v tako mrtvilo, vsekakor pa sem mu bil hvaležen, da me je zdramil iz njega.

V tistem času sva zelo uspešno sodelovala. Rožanc je bil moja zveza, kakor smo pravili temu, razen njega dolgo nisem osebno poznal nikogar v organizaciji. Seveda sem imel stike tudi z drugimi, a to so bila bežna srečanja, pri katerih sem vedel samo za konspirativno ime. Nekatero obraze sem si sčasoma zapomnil – med njimi je bilo veliko žensk, te so imele pač več časa in so zbujale manj pozornosti od moških – nič pa nisem vedel, kdo so ti ljudje in kje stanujejo ali delajo. Me ne so poznali pod imenom Matija. Rožanc je takoj rekel, da sem si ga izbral v spomin na Matijo Čopa, pa ni bilo nič res, izbral sem si prvo ime, ki mi je prišlo na misel. Rožanc sam se je dajal klicati za Franja.

Sestanke in snidenja smo si določali sproti in kraje smo zelo menjavali, da se ne bi izdali. Imeli pa smo kraj, kjer smo se pogosto shajali, ali bolje rečeno srečevali. To je bila majhna trgovina z radijskimi sprejemniki in radio-materialom prav v mestnem središču, v prečni ulici, ki se je iztekala na Ilico. Lastnik je bil starejši mož, Slovenec, ki se je preselil v Zagreb nekje v tridesetih letih; bil je od samega začetka privržen osvobodilnemu gibanju. Radijske cevi in druge radijske potrebnice so bile v tistih vojnih časih velika redkost, naš trgovec, Intehar po imenu, pa je bil z njimi razmeroma dobro založen, ne vem, kako jih je dobival, morda so mu pri tem pomagale tudi naše zveze. Za nas pa je bila njegova trgovina imenitna točka, kjer smo se

lahko dobivali, ne da bi komu zbudili sume, pa še tako v središču mesta je bila.

Kadar sem imel kak zmenek tam, sem trgovca vprašal po kakem radijskem delu, ki ga kajpada nisem potreboval, in dobil odgovor, da ga trenutno nima v zalogi. Potem sem moral malo počakati, če nisem že tam dobil človeka, ki si je ogledoval kak radijski sprejemnik. Izrekel sem dogovorjeno geslo – uporabljali smo nedolžne stavke, s katerimi nismo zbujali pozornosti, tudi če smo nagovorili kakega naključnega kupca; sicer pa je bilo kaj takega redko, meni se je primerilo enkrat samkrat v dveh letih.

Naneslo je, da sem nekega dne stopil v Inteharjevo trgovino, ne da bi imel zmenek; neki znanec me je bil naprosil, naj bi mu pri Inteharju poskusil dobiti radijsko cev. Po naključju jo je trgovec imel, in ko sem jo plačeval, je vstopil skozi vrata moški, ki se mi je takoj zazdel znan. Visok in vitek, s podolgastrim obrazom in z gladko počesanimi lasmi, z nekam vodenimi modrimi očmi in z rdeče nadahnjenimi lici – tisti trenutek sem že vedel, da je to Vinko Podobnik. Seveda, saj je šel študirat v Zagreb.

Videl sem, da me je tudi on spoznal, in že me je tudi ogovoril. »Glej no, Stanko, kako pa prideš ti sem?« in mi pomolil roko. Stisnil sem mu jo, misleč pri tem, da njegovo vprašanje ne izdaja kake posebne bistrosti, saj smo bili Slovenci v tistem času raztepeni na vse konce in kraje, tako da se pač ni bilo čuditi, če smo se nekateri znašli v Zagrebu.

Verjetno mi je ta misel zbudila nekaj nekdanje nenaklonjenosti do ošabnega sošolca, tako da sem mu nekoliko pikro odgovoril: »Ne tako kot ti, Nemci so me pregnali sem.«

KITAJSKE MODROSTI

Oprostiti in pozabiti pomeni skozi okno vreči pridobljene dragocene izkušnje.

Najpametnejši je tisti, ki sploh ne misli, da bi to lahko bil.

Kdor hoče utopiti svojega psa, ga obtoži, da je stekel.

Ljudje so kot breskve: postanejo sladki malo pred tem, ko se začnejo kvariti.

V MOSKVI ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO TITU

MOSKVA - V Moskvi so slovesno odkrili spominsko ploščo na Trgu Josipa Broza Titova. V govorih na slovestnostih je Titovo ime zvenelo kot simbol neomajnega borca za svobodo, neodvisnost in napredek jugoslovanskih narodov in narodnosti, kot simbol boja za mir in enakopravne mednarodne odnose. Poudarili so Titov ogromen prispevek k razvoju jugoslovansko-sovjetskih odnosov in prijateljskega sodelovanja.

(Borba, 4. aprila)

LETOŠNJE LETO JE POSVEČENO STAREJŠIM

BEOGRAD - Računajo, da bo v zadnjih letih tega stoletja na svetu živelo več kot 60 milijonov ljudi starejših od 60 let, predvsem v razvitih deželah. Vendar pa se starostne meje dvigajo že tudi v deželah v razvoju. V naši državi računajo, da bo do tedaj okrog 2 milijona ljudi nad 60 let. Njihov položaj ni najboljši. Posebno v vaseh je stanje starejših večkrat zelo težko. Niti sorodniki niti družba posebej ne skrbijo zanje. V večjih mestih naše države je organizirana hišna nega. Do nje imajo pravico tisti, katerih pokojnina ni večja od 4.500 dinarjev. Obstajajo tudi domovi za starejše občane, vendar so dokaj dragi. Profesor dr. Petar Korolija pravi, da je zdravstvo sicer darovalo človeku daljše življenje - vendar kaže, da je staremu človeku mnogo težje pokloniti pozornost, ljubezen in občutek koristnosti, kakor pa golo zdravniško pomoč. Letošnji 7. april, svetovni dan zdravja, je bil posvečen starejšim in vse letošnje leto bo tudi pri nas poteklo v tem znamenju.

(Politika, 6. aprila)

BOGATI SIROMAKI

REKA - Uradno se govori, da je v tem času na tujih ladjah okrog 10 do 15 tisoč jugoslovanskih državljanov. Zaposleni so kot kvalificirani pomorščaki, oficirji trgovske mornarice ali pa imajo kakšno drugo kvalifikacijo. Na tuje ladje odhajajo v glavnem s posredovanjem raznih "posrednikov", ki dobijo za to precej denarja. Na tujih ladjah se vdinjajo predvsem zaradi izredno dobrega zaslužka. Trenutno zaslužijo od 2.000 do 5.000 dolarjev mesečno.

Marsikateri od teh imajo doma družine, katere uživajo vso pomoč naše družbene skupnosti, saj sodijo uradno v del prebivalstva z majhnimi dohodki, ker prejemki mornarjev niso registrirani v nobeni državi in tudi nikjer ne plačujejo prispevkov. Tako po eni strani ti mornarji veliko zaslužijo, po drugi strani pa izrabljajo domovino. Njihovo delovno mesto je samo na ladji in po sedanjih zakonih ni mogoče ničesar urediti. Z leti bo treba to nekako regulirati.

(Vjesnik, 2. aprila)

DOLAR NAJ RODI DVA DOLARJA

ŠKOFJA LOKA - Loško gospodarstvo je v minulem letu doseglo zavidanja vreden uspeh: za vsak uvoženi dolar so izvozili skoraj dva dolarja.

Največji uspeh so zabeležili pri Gradisu in Jelovici, ki sta z medsebojnim povezovanjem povečala izvoz montažnih hiš od dveh na 29 milijonov dolarjev. Glede na skupni prihodek pa največji delež prispeva Šešir z izvozom klobučevinastih izdelkov. Spodbudno je, da so v Lokiverjetno edini v Sloveniji oprostili izvoznike na konvertibilno področje, občinskega davka na osebne dohodke.

(Glas, 4. aprila)

ŠUMADIJSKA ŠUNKÁ NA AMERIŠKEM TRŽIŠČU

KRAGUJEVAC - Industrija mesa v Kragujevcu "Crvena zvezda" je začela pospešeno predelovati meso v konzerve. Povezala se je s tovarno v Svetozarevu in Veliki Plani. Vse pomembnejše pa postaja povečanje izvoza svinjskega mesa in šunk v tuje dežele. Tako bodo v Združene države Amerike izvozili okrog 2000 ton šunk. Vrednost tega bi bila okrog 4,5 milijona dolarjev.

(Politika, 2. aprila)

DOMOVINE

SONCE BO PRIŽGALO SVETILNIKE

SPLIT - Pred leti so v "Iskrinem razvojnem sektorju v Kranju postavili na streho poskusni model napajalnika in to je bil prvi korak pri raziskavah v zvezi s sončno energijo. Poskusni sistem je deloval pol leta in kmalu po objavi izidov v strokovnem časopisu, so se že oglašali prvi kupci. Elektro Sežana je postavilo prvi tak napajalni sistem na Vremščici.

Kraji z veliko sonca so najbolj primerni in zato je postavitve teh napajalnih postaj na sončno energijo ob morju razumljiva. Moč energije je okoli 10 watov. Raziskave so pokazale, da lahko razvijejo tudi sisteme napajanja do moči 100 watov.

Prav zaradi velike praktične vrednosti vseh raziskav, so predstavniki "Plovputa" iz Splita zaprosili za izdelavo prototipa sistema za svetilnike. Postavili so ga v bližini Splita in izidi so naravnost odlični, saj energija celo ostaja - svetilnik je torej porabi manj, kot je zberejo sončne celice. Sedaj bodo postavili še tri modele na zares izpostavljenih mestih ob morju. S prihodnjim letom torej lahko računamo na to, da bo sonce posredno mežikalo ladjam na Jadranu tudi ponoči in v najhujših viharjih. Človek bo tako znova izkoristil naravo brez posledic zanjo v svoje namene. *(Slobodna Dalmacija, 30. 4.)*

NOVE LETALSKE ZVEZE Z MORJEM

MARIBOR - Mariborsko letališče bo kmalu bogatejše za tri letalske zveze z morjem.

Vzpostavljali jih bodo z letali Inex Adriatic. Kot prva bo začela delati zveza Maribor - Split, ki sta jo od 22. maja do 7. oktobra zakupila Avioturs iz Maribora in Dalmacija-turist. Tako bo letalo vsak četrtek poletelo iz Splita ob 9. uri, uro pozneje pristalo v Mariboru in ob 10.15 poletelo proti Splitu.

Drugo zvezo bodo odprli 22. junija in bo trajala do 7. septembra; prav tako za Split. Iz Splita bo letalo poletelo vsak torek ob 13.15 in odletelo v Split iz Maribora ob 14.20. Zadnjo zvezo bodo odprli 24. junija. Trajala bo do 9. septembra. Vsak četrtek bo letalo iz Dubrovnika poletelo proti Mariboru ob 13.20, iz Maribora pa se bo vračalo v Dubrovnik ob 14.40. *(Delo, 4. maja)*

LESK SOPIHAJOČE ZGODOVINE

LJUBLJANA - Celih 130 let so po slovenskih tirih sopli in puhali vlaki s parnimi lokomotivami, pred petimi leti pa so naši železničarji s puhači dokončno opravili. Po progah so se zapodile "kenedijevke", "gomulke", "marijane", lokomotive na motorni ali električni pogon. Da pa stare, dobre in simpatične parnjače ne bi izginile v pozabo, so poskrbeli mojstri v bivši kurilnici.

Te dni so dokončali prenovno in konzervacijo lokomotive 153-011, izdelane leta 1907 v Linzu, in jo poslali v Ajdovščino, kjer so jo razstavili na kolodvoru.

Navdušeno so "stari mački s tirov" pokazali brzovozno lokomotivo 18-005 iz leta 1927. To so že obdelali in je "kot nova", jo preizkusili na nekaj vožnjah in dovoljenje za vožnjo še velja. Ta puhač je med prvomajskimi prazniki odpeljal tri prav tako starinske vagone z okoli 300 izletniki v Ribnico - na 900-letnico mesta.

Akademski slikar prof. Stane Kumar, idejni oče tega muzeja, je sedaj zadovoljen: "Imamo enega najbogatejših muzejev v Evropi. Doslej smo zbrali 53 različnih lokomotiv, ki so vozile po naših progah, tri pa še dobimo. V največji ponos nam je parna lokomotiva iz leta 1861, delo Stephensonovega učenca Haswellta". *(Delo, 4. maja)*

TITOVA ULICA V BUDIMPEŠTI

BUDIMPEŠTA - Ena od najlepših in najsodobnejših ulic delavske četrti v Budimpešti je dobila Titovo ime. Na svečanosti ob tej razglasitvi je župan mesta Budimpešte izrazil globoko spoštovanje do veličine tovariša Tita, kar je, kot je poudaril, tudi navdahnilo mesto Budimpešto, da se na ta način oddolži pokojnemu jugoslovanskemu predsedniku. *(Večer, 22. maja)*

HRASTNIČANI DOBRI IZVOZNIKI

HRASTNIK - Hrastniške gospodarske delovne organizacije, ki so vključene v zunanje-trgovinsko izmenjavo - gre za Steklarno, tovarno kemičnih izdelkov in Sijaj, so v letošnjem prvem trimesečju dosegle dobre izvozne rezultate ob istočasnem precejšnjem zmanjšanju vrednosti uvoza.

Pri tem velja vsekakor pohvaliti steklarje, največje hrastniške izvoznike, ki od celotnega izvoza nad 2,67 milijona dolarjev uresničujejo kar 89,3% na konvertibilnem trgu, kemičarji uresničujejo na konvertibilnem trgu 53,7% svojega izvoza, delavci Sijaja pa so predvsem na klirinški trg, kjer prodajo domala 81% vseh svojih izdelkov.

(Dnevnik, 22. maja)

TOVARNA POMENI NAPREDEK!

TURNIŠČE - Le redko se zgodi, da sta kraj in tovarna tako povezana, kot je to v Turnišču, prekmurski vasi blizu Murske Sobote. Tovarna čevljev je tozd kranjske Planike in prav sodelovanje med njima je zgled skupne poti naprej.

Tovarna zaposluje okoli 650 delavcev, kar polovica jih je iz Turnišča in dve tretjini jih je žensk. Naj še dodamo, da je to prvi objekt v Sloveniji, ki je bil zgrajen iz sklada za manj razvita področja. Vso svojo proizvodnjo danes izvažajo, kar je svojevrsten dokaz kakovosti in cenjenosti njihovih izdelkov. Tudi do pet tisoč parov športne in druge obutve napravijo pridne roke na dan in kamioni za Švico, Avstrijo in Nemčijo vozijo nepretrgoma.

Tehnologija je najmodernejša, proizvodni prostori pa veliki, zračni, čisti. Od takrat, ko so živinske hleve preuredili v prvo tovarno, je zares minilo že veliko časa. Medtem pa so v Turnišču na najboljši način nadaljevali s tradicijo čevljarstva.

Najbolj pa je zanimiv čevljarški muzej, ki je prava redkost, saj je to tipična prekmurska hiša s staro delavnico, kjer so na ogled čevlji, stari tudi po sto let. Dobra je povezava s šolo in na stenah visijo risbe otrok, ki so si ogledali tovarno.

(Dnevnik, 22. maja)

SOS ZA ŠTANJELSKO NASELJE

ŠTANJEL - Veliko je bilo že napisanega o eni najlepših in najbolj značilnih kraških vasi - Štanjelu. Podpisani so bili razni dogovori in pripravljeni načrti za obnovo. Toda od vsega tega se je sila malo naredilo. Vedno se je zatikalo pri denarju.

"Štanjel je danes tako dotrajan, da posamezni objekti ogrožajo celo življenje prebivalcev", je pripovedovala arhitektka Nataša Šumi, ki je pripravila tudi idejni program za obnovo Štanjela.

Zavod za spomeniško varstvo Gorica iz Nove Gorice si je že od leta 1964 zadal za eno najvažnejših nalog obnovo in ureditev štanjelskega zgodovinske kompleksa. Štanjel, ki je bil naseljen že v železni dobi, današnjo s stolpi in obzidjem je dobil konec 15. stoletja, je bil med drugo svetovno vojno močno poškodovan. Grad so požgali med boji Kosovelove brigade z Nemci septembra 1944.

"Letos smo obnavljali zidove ob vhodu. Med drugim naj bi obnovili komplet Ferarijevih hiš in Natalijino hišo. Pri revitalizaciji sodeluje posebna ekipa Kraškega zidarja," je povedala Nataša Šumi, ki živi za in s Štanjelom. "Obiskov šol in drugih skupin je vsako leto precej. V Štanjelu je skritih zares veliko zanimivosti. Menim, da bi morali vsi odgovorni ponovno razmisliti tudi o ideji, da bi bil v Štanjelu osrednji muzej NOB za Primorsko".

(Primorski dnevnik, 30. 4.)

ZADOVOLJIVI ODNOSI Z VERSKIMI SKUPNOSTMI

LJUBLJANA - Mestna konferenca socialistične zveze in ljubljanska mestna skupščina sta danes petič povabili na sprejem predstavnike vseh desetih verskih skupnosti, ki imajo svoj sedež v Ljubljani. Predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi Niko Lukež, je v pozdravnem nagovoru ocenil, da so medsebojni odnosi zadovoljivi.

(Delo, 12. maja)

IZ DOMOVINE

ČRNA GORA BO IZVAŽALA VODO

TITOGRAD - Črnogorska delovna organizacija Zetatrans je doslej izvažala na svetovna tržišča samo kamen in opeko, odslej pa bo izvažala tudi mineralno vodo in kot kaže tudi jezersko vodo. Dva izvora mineralne vode in sicer iz Podgore pri Skadarskem jezeru in Vidrovana pri Nikšiču je že preučil mednarodni institut v Muenchenu in dal pozitivno oceno. Črnogorska mineralna voda ne zaostaja za drugimi, ki jih doslej pijejo v svetu. Potencialni kupci v zamejstvu so že ponudili ugodne kredite za izgradnjo črpališča. Zaposlenih bi bilo okrog 40 delavcev.

Posebnost pa je pogodba Zetatrans, ki naj bi v dežele Bližnjega Vzhoda izvažala navadno vodo iz Skadarskega jezera za pranje in umivanje. To je izredno mehka voda in izvažali bi jo v tankerjih. *(Borba, 16. aprila)*

KULTURNO DRUŠTVO ROMOV?

NOVO MESTO - Ni slučaj, da so svetovni dan Romov, 8. april, prvič v Sloveniji proslavili ravno na Dolenjskem. Tu živi več sto pripadnikov romske etnične skupnosti, ki se ne morejo vključiti v tokove naše socialistične družbe. Poskus je bilo veliko, uspehov pa razen redkih izjem izredno malo.

Zadnji primer, ko so se ob romskem svetovnem prazniku zbrali Romi v novomeškem domu JLA na kulturni prireditvi, pa kaže, da si vsaj nekateri Romi želijo spremeniti življenjske navade. Zbrali so se iz romskih naselij, vsi z eno samo željo, da si dajo duška na kulturni prireditvi, ki so jo pripravili sami in še ob filmu "Zbiralci perja". Kulturni program je treba pozdraviti, posebno ker gre za poskus, da naši Romi ustanovijo svoje kulturno društvo. *(Dolenjski list, 15. 4.)*

ŽIVEL PRVI MAJ - PRAZNIK DELA!

LJUBLJANA - Proslavljanje delavskega praznika na Rožniku ima v slovenskem glavnem mestu že dolgoletno tradicijo, ki so jo številni Ljubljancani in okoliščani nadaljevali tudi ob letošnjem prvem maju.

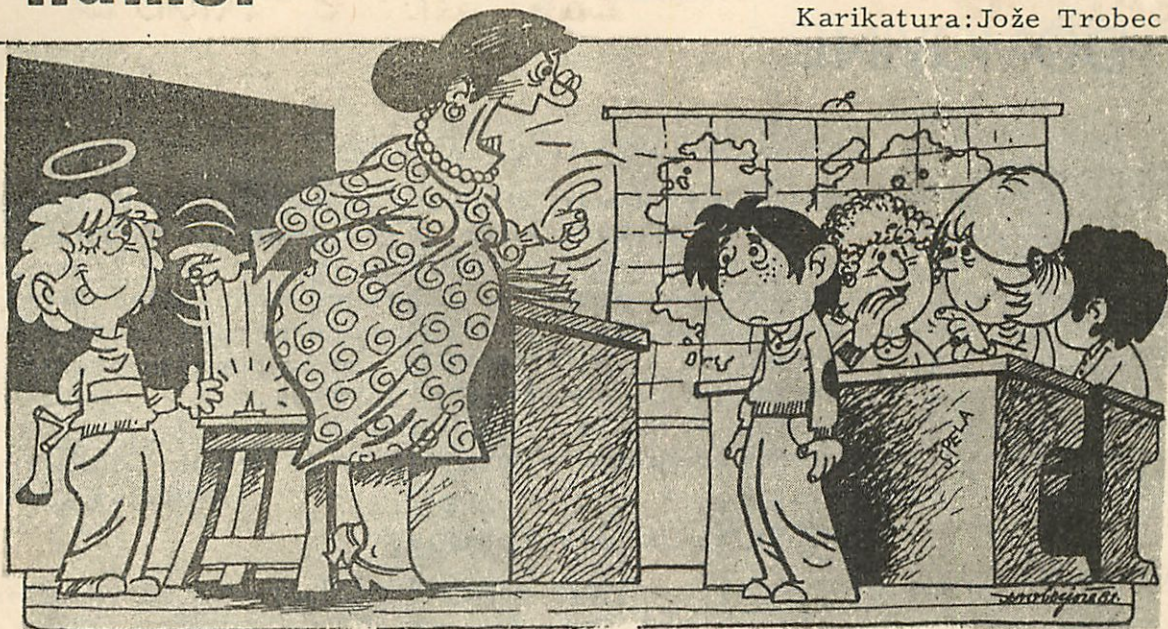
Na večer pred praznikom je bilo najbolj živahno. Jasa na Rožniku je bila polna ljudi, ki so se zbrali, da bi tu dočakali prvi maj. Člani Odra treh herojev iz Pirnič so pripravili pravi partizanski miting in tako spomnili na težko štiriletno borbo. Še posebej pa je razveseljivo, da je bilo na Rožniku izredno veliko mladih, kar dokazuje, da tudi mladi spoštujejo in praznujejo delavski praznik in ohranjajo tradicijo, ki so jo ustvarili njihovi očetje in matere, dedje in babice. Tudi tradicionalni kres na Rožniku so pripravili pred praznikom dela.

(Ljubljanski dnevnik, 4. maja)

OBLETNICA SMRTI TOVARIŠA TITA

LJUBLJANA - Pred dvema letoma je v Ljubljani umrl Josip Broz Tito. Kaj sta tisti trenutek preživljala vsa Jugoslavija in vsak njen delovni človek, nam je ostalo v neizbrisnem spominu: tragično spoznanje, da pomeni njegova smrt nenadomestljivo, usodno izgubo, in hkrati prav tako močan občutek, da pomeni dediščina, ki nam jo je zapustil, enkratno in neprecenljivo bogastvo. V razbolelih srcih je žarela vera, da bomo zvesto in neomajno nadaljevali Titovo pot. Ta vera je prav tako živa tudi današnji dan.

Marsikaj se je v dveh letih med nami in okrog nas zgodilo in spremenilo, saj je tak zakon življenja. Poslanica, ki jo vsebuje drobec Titovega dela, pa je ostala neokrnjena v svoji navdihujoči moči. Ko obhajamo obletnico žalostnega dneva, nam torej ni za žalne ceremonije, temveč skušamo do dna podoživeti Titov lik in vsa desetletja njegove epohe, ki so nas pripeljala v sedanost. In to zato, da bi se iskreno, dejavno in odločno lotili razsežnih in nujnih opravil, kakršna nam nalaga čas. Da bi naša domovina s pravico in častjo nosila ime, na katero smo tako ponosni: Titova Jugoslavija.

*Prilagojeno
našim razmeram*

"Poglejte, v 'Novih časih' na enajsti strani lahko bi vam bilo vse jasno, kot na dlani. Ne govorite mi, da so moje lekcije prazne injekcije, ker bom vse igle, bucike in rajsnege pobrala ter vam jih kaj hitro pod kožo zagnala."

*in dobrim
odnosom.*

V ameriški šoli je vprašal učitelj dijaka:

»Kdo je bil prvi človek?«
»George Washington.«
»Ne, to je bil Adam!«
»Oh, nisem vedel, da mi-
slite tudi na tujce.«

★

»Če želite tukaj prenočiti,« pravi kmet prišleku sredi noči. »potem si morate pripraviti posteljo!«

»Prav.«

»Tukaj imate kladivo, klešče, deske in žebliji so tamle v kotu... Lahko noč!«

★

Dvojčka se pogovarjata.

»Pojdi k mami in jo prosi za bonbone.«

»Ti pojdi! Ti si starejši!«

»Kakšno zvezo pa ima to z bonboni?«

»Ti jo dalj poznaš!«

★

Hčerka pravi očetu:

»Očka, danes sem prodala našega psa za milijon dinarjev!«

»A res? Kje imaš denar?«

»Nisem dobila denarja! Namesto tega sem dobila pet mačk po dvesto tisoč!«

Polarna raziskovalca se pogovarjata:

»Nekoč je bilo tako mrzlo, da je sveči zmrznil plamen pa je nikakor nismo mogli ugasiti.«

»Strašno! Ko sem bil pa jaz nekoč v polarnih krajih, so nam med pogovorom zamrzovale besede. Vsako posebej smo morali otajati, da smo slišali, kaj je kdo rekel.«

★

Mladi mamici se jrečata.

»Moja hčerka hodi že od osmega meseca.«

»Koliko je pa zdaj že stara?«

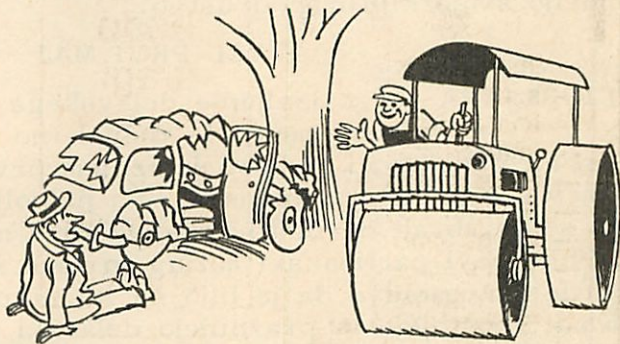
»Poldrugo leto.«

»Res? Potem je pa že prav gotovo zelo utrujena!«

Mali moljček je prvič odletel sam iz gnezda.

»Kako je bilo?« ga je vpršala mama, ko se je vrnil.

»Prekrasno! Kamorkoli sem prišel, so vsi ploškali,« odvrne mali moljček.

— Ali želite, da vam ga zlikam?

PRI FOTOGRAFU

— Ta slika mi ni všeč. Saj sem tak kot opica!

— Na to bi morali pomisliti, predno ste šli k fotografu.

PRED SODNIKOM

— Torej priznavate, da ste tožitelju rekli osel, bik, tele? Ali želite še kaj povedati, obtoženi?

— Ne, tovariš sodnik. Mislim, da sem bil dovolj jasen.

ROJSTNI DAN

— Mama, če bi imela ti jutri osemnajsti rojstni dan, kaj bi si zaželela?

— Nič, samo to.

SLAB VID

— Le kaj ti je, da si nenadoma začel hoditi z očali v posteljo?

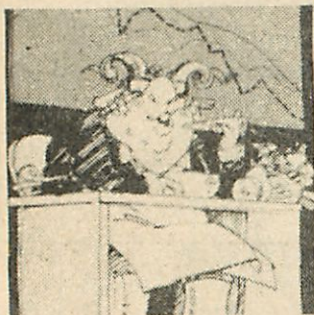
— Nekajkrat se mi je že sanjalo o loterijskih srečkah, pa nisem nikoli jasno videl številke.

(NEDELJSKI DNEVNIK)

POVSEM
MESARSKI
DIALOG PA
ANALIZA

STROH- NJENO SRCE

KRAJ: MESARIJA
OSEBE: MESAR IN PO-
TROŠNICA

- Imate pljuča?
- Imam!
- Imate jetra?
- Imamo jetra.
- Imate možgane?
- Seveda.
- Kaj pa srce?
- Tudi srce.
- Ne verjamem!
- Seveda imam srce.

Kolikor hočete.

— Ne verjamem. Če bi imeli kaj srca, ne bi mesa prodajali po takšnih cenah...

STROKOVNA
ANALIZA
DIALOGA:

Žalostni časi. Srce je dandanašnji postalo samo še drobovina.

GORJE MU,
KDOR V NESREČI
BIVA SAM

Razlika med francoskim frankom in našim dinarjem je trenutno samo v tem, da frank pada v bolj elitni družbi...

Kupujte
dolarje,
dokler
so še
zeleni.

Kako
bodo
dragi
še
potem,
ko bodo
zreli?!

1 2 0

Življenje je kot športna napoved.

Največkrat odločajo — ničle...

Pravijo, da Slovenci ni-
mamo smisla za humor.
Zdi se mi, da ga imamo
zadnje čase tudi za re-
snost vse manj...

Toaletnega papirja še vedno pri-
manjkuje.

Zelo smo hudi!

Jaz pa pravim, da niti ni tako hudo,
če primanjkuje samo toaletnega papir-
ja.

Bolj nerodno bi bilo, če s toaletnim
papirjem ne bi imeli kaj početi.

Slišal sem, da v neki poljski deželi
dobijo državljani toaletni papir šele ta-
krat, ko prinesejo od zdravnika potrdi-
lo, da so jedli...

Še vedno
verjamem
obljubam, da
bomo nekoč
vsi enaki.

Vendar
pa bi rad vedel,
če smo takrat
mislili na
— reveže?!

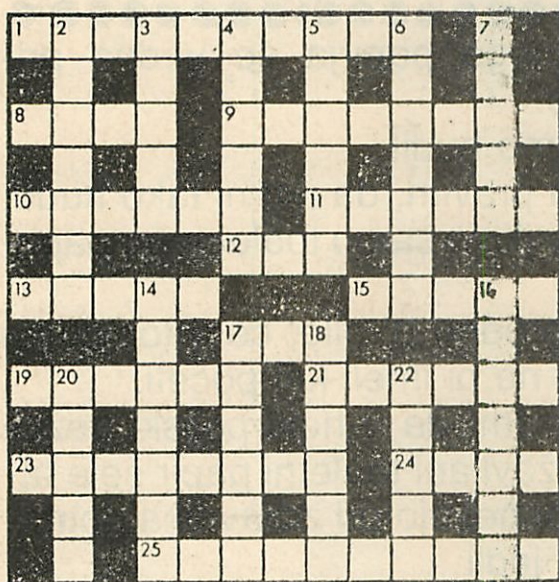

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: Josip Broz Tito, Umag, Akra, alt, galopiranje, in, omara, Oman, aga, sam, geto, Nal, Alah, sidro, AN, kurent, AH, voda, delo, mlin, IVA, pinot, nuja, jo, Nanos, teza, Ada, SJ, tedni, omotan, JJ, abota, ar, dekan, karo, omama, Ava.

Navpično: Jugoslavija, omama, salama, Igor, rarog, okamenelost, zrnat, tajnost, ta, oligarhija, tnalo, patak, Andaluzijka, Hudinja, Novo Doba, Reno, not, da, mnenje, na, pasta, TD, Amor, en, Gana, Oto, nam, AK, RA, da, av.

Mala križanka

Sestavil J. Žohar

Vodoravno: 1.samupravljanje, 8.opomin, kazen, 9.tisti, ki vodi, 10.slovenski pesnik (Igor), 11.čilski pesnik (Pablo), 12.krajše moško ime, 13.pozitivna elektroda, 15.vrsta lepote cve-tice, 17.kratica za: Australian Iron and Steel, 19.sodobni slovenski pesnik (Ciril), ki je pred le-ti bil na obisku med nami v Avstraliji, 21.barabe, ničvredneži itd, 23.svetovni ocean, 24.sвета pti-ca pri starih Egipčanih, 25.stroj za izmenični električni tok, izmenjalnik.

Navpično: 2.mesto v slov.Primorju, 3.mesto v Makedoniji, 4.element. 5.pogorje v Belgiji, 6.velika, rdeča zvezda v ozvezdju Škorpi-jona (polno ime), 7.angleška beseda za: soliden, 14.valovit ravninski svet, 16.risalni pripomoček, 17.sol očetne kisline, 18.upodabljači umetnik, 20.enota za tekočinsko mero, 22.nasprotno od os-eke.

(Rešitev bomo objavili prihodnjič)

Z A S M E H

"Revni boste, osamljeni, bolani in v bedi dokler ne napol-nite trideseto leto," pravi vedeževalka obupani stranki.

"In potem?" vpraša radovedna stranka.

"In potem se boste tega že navadili," odvrne vedeževalka.

Skladatelj: Vzelo mi je petindvajset let, da sem napisal to uspavanko.

Založnik: Zakaj pa tako dolgo?

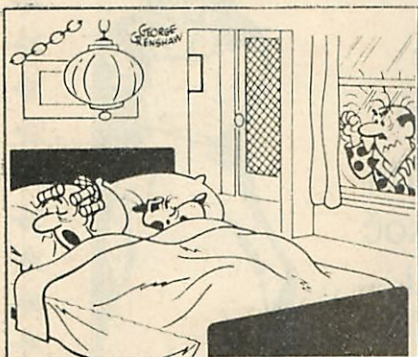
Skladatelj: Vedno sem poleg zaspal.

R I B I Š K A

Sprehajalec je opazoval ribiča. Končno ga je vprašal:

"Zakaj vedno vržete velike ribe nazaj in obdržite samo male?"

"Veste, moja žena ima samo majhno posodo."

"Micika, cukrček, odpri že stranska vrata. Fifi hoče noter na toplo..."

-Kaj iščeš?

-Tisočaka.

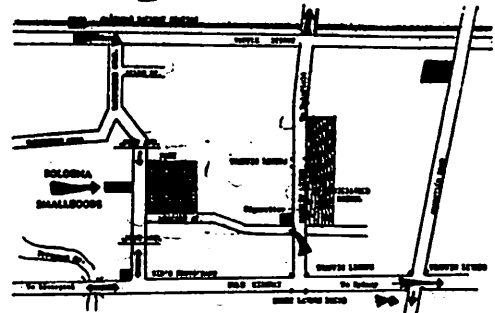
-Kje pa si ga izgubil?

-Saj ga nisem izgubil, rabim ga!

SMALLGOODS

CARRAMAR, 2163

J. & A. ŠKRABAN, Prop.

SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA.

HORSLEY PARK TAVERN

CNR. HORSLEY DRIVE & HORSLEY ROAD (OFF WALLGROVE ROAD)

(Z Wallgrove Road zavijete pri Shell črpalki in šoli proti Horsley Parku trgovinam in še malo naprej)

Tel. 6202043

Odpri smo med 10. dopoldne in 11. uro zvečer od ponedeljka do sobote, ob nedeljah med 12. opoldne in 10. uro zvečer. Vsako soboto s pričetkom ob 7. zvečer imamo nastopajoče razne glasbene umetnike. Raznovrstna in odlična hrana, vse vrste pijač. Juke-box, biljardne mize, darts, pin ball machines, ob nedeljah barbecue na prostem.

Obiščite nas in se prepričajte o naši kakovosti in uslužnosti.

Naš hotel je hotel najnovejše vrste, ki ga je lastnik sam gradil cela tri leta.

Se priporoča Zdravko Lubec z družino.

**SLOVENIJA
JE SEDAJ
NAJBЛИŽJA**

**DVAKRAT NA TEDEN JAT-ov DC-10-30
NA LINIJI V AVSTRALIJO !**

Cena povratnih kart do Ljubljane

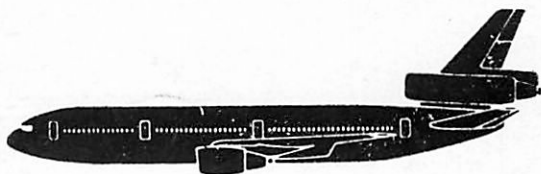
odvisi od časa kdaj odpotujete in se vrnete.

Avion JAT-a odhaja vsako sredo in
nedeljo ob 12.10 iz SYDNEY-a
ob 14.30 iz MELBOURNE-a

Prihod v LJUBLJANO v ponedeljek in vsak četrtek
ob 09.40 uri.

Povratek iz LJUBLJANE vsak ponedeljek in petek
ob 19.40 uri.

In prispe vsako sredo in nedeljo
ob 07.10 v MELBOURNE
ob 09.30 v SYDNEY

**PRI NAKUPU VOZOVNIC.
NAJHITREJŠE, NAJPRIJETNEJŠE
UŽIVAJTE V KOMFORTU AVIONA S ŠIRO-
KIM TRUPOM
ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA
VAŠO POTOVALNO AGENCIJO
ALI NA**

SYDNEY: 126 PHILLIP STREET SYDNEY 2000,
TEL. 221-2899, 221-2199
MELBOURNE: 124 EXHIBITION STR. MELBOURNE
3000, TEL. 63-6017, 63-6191
PERTH: 111 ST. GEORGES TERRACE 6000 PERTH
TEL 322-2932, 322-2032